

SLOVENSKI NAROD

shaja vsak dan popoldne, izvenredni mediji in prazniki. — Iskrati s do 30 peti 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji iskrati peti vrsta 4 D; novice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Iskrati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravitelje: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Načela komunalne politike.

Ko se je pred leti SLS pod ščitom »delovnega ljudstva« polastila ljubljanskega mestnega gospodarstva, je predvsem obečala dalekosežne socializacije. Mi smo vedeli, da ne gre dajati vere SLS. Saj SLS ni stanovski stranka, ki bi se mogla angažirati v eni smeri! V svoji središči veliki kapitalisti in veleagrarci in mami istočasno delovne sloje s socialnimi vabami, ki se večinoma ne dajo ustvariti, vsaj ne tako, kakor jih je obečala SLS.

Kmalu nato smo videli SLS na delu! To delo ni bilo komunalno in upravno, marveč na presenečenje naše poštene javnosti povsem partizansko in strankarsko! Dočim je najprvo govorila o socialnih izprehembah, je na občinski upravi takoj započela svoj nos v napredno ljubljansko šolstvo ter ga hotela uničiti. Znana je klerikalna ataka na mestni licej, na žensko gimnazijo, na učiteljski zbor. Po svoji stari maniri niso vprašali, ali odgovarja interesom ljubljanskega mesta, da se uničujejo tako važni ženski srednješolski zavodi! Odločila je klerikalna strankarska zagrozenost ter stremiljenje po čimvečji moči v Ljubljani.

Tudi na drugem polju so se kmalu uveljavili v istem pravcu. Mestne institucije so pojmovale kot avgijev hlev, kjer naj se nastavlja klerikalni in komunistični partizani. Namen je bil očiten: poklerikariti mestno uradništvo, napredno nadomestiti s klerikalnimi ekspozitami ter si zagurati komunalni uradniški aparat.

Komunalno politiko so torej klerikalci pojmovali kot generalni naskok na službe, kot napad proti naprednemu šolstvu. Bog ve, kaj bi bili še storili, da se jim niso izneverili komunisti, ki niso mogli več trpeti tolike neodkritosti v socialnih vprašanjih. Mesto obečane sodelovanja pri socializacijah in radikalnih socialnih reformah, so komunisti videli, da gre klerikalcem samo za pozicijo SLS, za klerikalno uradništvo ter za izrabo koalicijske »delovnega ljudstva« proti napredni Ljubljani. Iz čisto programatičnih in socialnih ozirov so torej komunisti prekinili svojo zvezo s SLS in ji odrekli podporo. Bil je to pameten korak. Koalicije se morajo držati začrtanih programov! Naj ne izigravajo strankarskih interesov ter onemogočajo uresničenje začrtanih kompromisov! Seveda so postali komunisti pri skupščinskih volitvah recidivni, ker so skoraj kompaktno glasovali za klerikalce.

Naravno je, da bo imela napredna komunalna politika, ki se bo sedaj začela na ljubljanskem magistratu popolnoma drugačne cilje, kakor si jih je postavila partizanska in socialno koruptna SLS.

Dobrobit ljubljanskega mesta brez ozira na demagoške fraze in obečanja bo stala na prvem mestu. Tu imamo važne ustanove in dela, ki jih mora izvršiti vsaka pametna, nepristranska ter stvarno uravnavna komunalna politika! Ljubljansko mesto mora tudi na zunaj dobiti čim čednejše lice in moderni obraz. Ceste se bodo morale temeljito popraviti, takisto dela v strugi Ljubljanice nadaljevati ter privedi h kraju. Elektrifikacija bo do jeseni gotova. Nadalje se bodo morale reformirati naše higijenske ustanove. Klavnicna, mestni trg in drugo se morajo modernizirati. Celokupne komunalne finance bo treba utemeljiti s stvarnimi, strokovnimi proračuni. Mestno šolstvo se bo reformiralo po najnaprednejših smernicah zapadnih narodov. Zlasti v higijenskem oziru bo tu treba temeljitih reform. Končno se pojavljajo vprašanja cestno-železniških spojev ljubljanskega mesta z bližnjimi vasi in predmestji, kar bi veliko pospešilo dograditev velike Ljubljane itd.

Napredna komunalna politika bo torej stvarna in se bo ravnala po ostvarljivih vzorcih zapadnih narodov brez socialne demagogije, brez partizanskih ciljev, zgolj usmerjena napram dobrobiti ljubljanskega mesta. Upamo, da bo s tem stopilo naše mesto na pot

Kompaktnost narodnega bloka

Nikola Pašić odklanja približanje radikalov opozicijskemu bloku. — Zanimiva izjava voditelja radikalov o bodoči politiki vlade.

— Beograd, 4. marca. (Izv. Ob 12.) Govor ministrskega predsednika g. Nikole Pašića na današnji plenarni seji radikalnega poslanskega kluba politični krogi živahno komentirajo. Posebno odstavke glede Narodnega bloka komentirajo tako, da g. Nikola Pašić odklanja vsako približanje narodnoradikalne stranke opozicijskemu bloku in da je odločen nadaljevati dosedanje politiko Narodnega bloka, politiko, ki jo je narod z večino odobril. Vlada je odločena izvesti vsa določila vidovdanske ustave in začeti z rednim zakonodajnim delom, za kar ima v skupščini kompaktno večino. Po končani seji je odšel ministrski predsednik na dvor, kjer je kratko poročal kralju o razpoloženju v radikalnem poslanskem klubu. O poteku seje je vaš dopisnik informiran tako-le:

Danes ob 10. dopoldne so se zbrali v veliki dvorani narodne skupščine v velikem številu radikalni poslanci, da razpravljajo o političnem položaju in volijo pristojne odbore. Seja je bila v dvorani, ker z nova adaptirajo dosedanje prostore radikalnega kluba, ki so postali nekoliko pretesni z ozirom na veliko število poslancev.

Plenarno sejo je otvoril dosedanj klubski predsednik, minister Marko Gjurčić, ki je navzoče pozdravil v lepem govoru.

Takoj za njim je povzel besedo ministrski predsednik Nikola Pašić, od navzočih poslancev viharno in navdu-

šeno pozdravljen. Ministrski predsednik je v svojem pozdravu naglašal težko in veliko odgovornost izvoljenih narodnih poslancev, kakor tudi njih dolžnosti. V nadaljnjem je omenjal s posebnim poudarkom volilno zmago Narodnega bloka. Temu je narod z večino poveril svoje zaupanje. Politika Narodnega bloka, ki je dobila v narodu odobrenje, se mora nadaljevati. Tako narod hoče! Kolikor časa narod ne spremeni svoje ga sklepa, ne moremo govoriti o spremembi vladine politike. Ni niti govora o kakih federacijah, o avtonomijah ali sličnih skromnih željah opozicijskih politikov.

Svoj govor je zaključil z naglasom, da morajo vsi narodni poslanci vestno in vneto vršiti svoje dolžnosti, ker je Narodni blok prevzel težke posele in polno odgovornost za izvedbo svoje politike, ki temelji na vidovdanski ustavi. Če so vsi poslanci složni in odločni, tedaj je končna zmaga Narodnega bloka gotova. Narodni blok doseže svoje zaželjene cilje.

Za ministrskim predsednikom je govorilo več poslancev. Nekateri so opozarjali poslanski klub in vlado na lokalne potrebe in zadeve.

Za tem so bile volitve širšega odbora. V širši odbor je bil odposlan po 1 poslanec iz vsakega volilnega okrožja. Volitev ožjega odbora parlamentarnega kluba je preložena na jutri dopoldne. Jutri ob 10. se seja radikalnega kluba nadaljuje.

Kakšen je sporazum opozicijskega bloka?

Kapitulacija republikancev. — HRSS ima priznati monarhistični princip v angleškem smislu. — Nove intrige opozicije.

— Beograd, 4. marca. (Izvirno.) Danes ob 10. dopoldne je plenarna seja radikalnega poslanskega kluba. V Beograd je do danes zjutraj prispelo 70 poslancev iz raznih krajev države. Danes se popolnoma potrjujejo vse vesti, ki so ugotovile, da vlada med samostojnimi demokrati in radikali popolna solarnost. Na večerših sestankih so radikalni ministri razpravljali vsa aktualna politična vprašanja, ki se tičejo delovnega programa v narodni skupščini in nadaljne taktike.

Značilno je, da poskušata »Politika« in »Pravda« z novimi intrigami, kako bi radikale pridobili za koncentracijo z blokom narodnega sporazuma in ljudske demokracije. Ta dva lista trdita, da bo sporazum opozicijskega bloka od vseh faktorjev upoštevan. »Pravda« celo trdi, da krene sedaj situacija na pot stabilizacije in da je splošni vtis ta, da se ustvari koncentracija z radikali.

Današnje »Vreme« priobčuje nekatere podrobnosti iz dozdevnega bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije in izjava: Voditelji opozicijskega bloka so napravili le nekaj načrtov sporazuma, napravili pa niso sporazuma med srbskim in hrvatskim narodom. Načelniki opozicije so samo postavili sporazum o nadaljnjem delu.

Kakor zatrjuje »Vreme«, je temu sporazumu podlaga delo opozicijskega bloka v parlamentu in izven par-

lamentu, ugotovljena so samo bistvena načela, po katerih se ima ravnati opozicijski blok in po katerih je usmerjena vsa nadaljna akcija tega bloka. — Sporazum opozicijskega bloka priznava v glavnih črtah:

parlamentarno in liberalno demokratsko monarhijo,

zahteva ureditev države v pravcu samouprave od občin do centralne uprave.

Sporazum dalje naglašja, da nobena stranka ne nadaljuje zvez z inozemstvom.

Ta odstavek se nanaša na HRSS, ki naj v bodoče prekine vse zveze z moskovsko kmetko internacionalo.

Sporazum vsebuje tudi gospodarsko-socialni program, ki priznava:

privatno lastnino, zadržišništvo in ljudski demokratizem.

Sporazum opozicijskega bloka jemlje dalje kot delovni program v narodni skupščini — delovni program bivše vlade Davidovića.

Kakor je videti, je opozicijski blok samo izdelal nekaj sporazum za nadaljnje delo v parlamentu, toda tega programa ta blok ne bo mogel izvesti, ker nima za to potrebne večine na razpolago. Ker gospodje nimajo večine, zato so jim sedaj prav dobrodošli radikali, s katerimi popreje niso hoteli imeti nikakih zvez ter so osobito odklanjali sodelovanje z voditeljem radikalne stranke Nikolo Pašićem.

Radičevi republikanci priznajo princip monarhije?

Važna današnja seja HRSS v Zagrebu.

— Zagreb, 4. marca. (Izv.) Danes ob 8. zjutraj je pričela oficijelna seja Hrvatskega narodnega zastopstva. Seji prisostvuje večje število hrvatskih kmetov, izvoljenih za narodne poslance. Inteligenca je zastopana v manjšem številu. Seje se udeležujejo tudi dr. Pernar, dr. Fran Nikić in dr. Trumbić. Za to sejo vlada v političnih

mirnega razvoja in procvitanja, kakor se spodobi za tretjo prestolico naše države.

Ženevski protokol končno odklonjen.

Anglija protokola ne sprejme. — Nove kombinacije za mednarodno varnost.

— London, 3. marca. (Wolff.) Na večerajnji seji je ministrski svet razpravljal o ženevskem protokolu. Problem evropske splošne varnosti je sedaj glavni predmet vsem razpravam. Po poročilu »Timesov« ministrski svet ni ničesar definitivnega sklenil, toda opaziti je napredek. Po »Daily Mailu« je državni obrambni odbor mnenja, da mora Anglija od 16 členov ženevskega protokola devet brezpogojno odkloniti in pri drugih važne spremembe zahtevati. Protokol je smatrati za nesprejemljiv. Odklonitev protokola obenem pomenja odgovoditev razorožitvene konference. Vlada začne razmišljati načrt, ki bi nadomestil ženevski protokol in razorožitveno pogodbo.

— London, 4. marca. (Izv.) Na podlagi zanesljivih, iz Pariza dobljenih diplomatskih informacij, zatrjujejo tukajšnji politični krogi, da je nemški poslanec in Parizu ministrskemu predsedniku Herriotu stavil nove pogoje glede splošne varnosti. Ti pogoji vsebujejo: 1. vse evropske države, ki meje na Reno, in poleg tega tudi Anglija, garantirajo sedanje meje zapadne Evrope; 2. Nemčija je obvezana zahtevati revizijo vzhodnih meje le s pomočjo mirovnih sredstev, tako na podlagi pogajanj v smislu dobljenega pakta o Društvu narodov.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

— Beograd, 4. marca. (Izv.) Radikalni klub bo danes v definitivni in oficijelni obliki odklonil vsako možnost koncentracije, kakor jo to žele nekatere opozicijske skupine. Radikalni klub sprejme program Narodnega bloka. Na današnji seji radikalnega kluba pod predsednik Nikola Pašić daljši ekspozé o politični situaciji. V tem ekspozéu razvije Pašić glavne točke delovnega programa. O situaciji se gotovo razvije daljša debata. Po konstituiranju poslanskega kluba se nadaljuje razprava o parlamentarni taktiki, o volitvah radikalnih članov v verifikacijski odbor. Na tej seji se tudi določi oseba, ki se ima izvoliti za začasnega predsednika narodne skupščine v smislu ustave in poslovnika. Volitev začasnega predsednika se vrši takoj na prvi seji dne 7. marca. Začasnemu predsedniku vodi nato skupščinske posle do končne sestave predsedstva narodne skupščine.

DRŽAVNI ODBOR.

— Beograd, 4. marca. (Izv.) Državni odbor, ki je sedaj prejel vse volilne spise od glavnih volilnih odborov, se sestane v petek na svojo zadnjo sejo. Na tej seji se sestavi imenik vseh izvoljenih poslancev. Imenik se nato izroči skupščinskemu predsedstvu.

»SLOVENSKI KLUB«.

— Beograd, 4. marca. (Izv.) V parlamentarnih krogih govore, da nameravajo klerikalci spremeniti ime svojega kluba. Doslej so ga imenovali »Jugoslovanski klub«, sedaj ga nameravajo prekrstiti v »Slovenski klub«.

KRIZA V ČEŠKOSLOVAŠKI VLADI ODSTRANJENA.

— Praga, 4. marca. (Izv.) Po poročilu praških jutranjih listov je kriza koalicijske vlade odstranjena. Kriza je nastala radi interpelacije glede pastirskega pisma slovaških škofov, glede katere so zahtevali socialisti odgovor vlade. Posebna komisija češke klerikalne stranke in »petke« je doslela kompromis, da vlada prečita v skupščini na gorenjo interpelacijo izjavo, ki zadovolji interpelante, ne krši državne suverenosti in obenem ne tangira načel klerikalne stranke.

SESTAVA NOVE TURŠKE VLADE.

— Carigrad, 3. marca. (Izv.) Iz Angore je prispelo poročilo, da je vlada Mustafa Kemala paše danes odstopila.

— Carigrad, 4. marca. (Havas.) Zmet paša je prejel mandat za sestavo nove vlade. Tevrik Rušti paša prevzame zunanje posle. Odstop Kemala paše je v zvezi z uporom kurdskega plemena.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED NEMČIJO IN FRAN-COSKO.

— Berlin, 2. marca. (Izv.) Glede saarskega ozemlja se je dosel med Francijo in Nemčijo začel sporazum. Obe stranki sta se obvezali prenehati z vsakimi borbenimi sredstvi. Trgovinska pogajanja se bodo sporazumno nadaljevala.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED POLJSKO IN NEMČIJO.

— Berlin, 4. marca. (Izv.) V zunanjem ministrstvu so včeraj pričela oficijelna pogajanja med nemško in poljsko delegacijo za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe med Poljsko in Nemčijo.

POSKUŠEN ATENTAT NA LVOVSKO SMOĐNIŠNICO.

— Lvov, 2. marca. (Izv.) Močnejši vojaški oddelek je v bližini mesta imel vojaško vajo. Med vajami so naleteli na električno napeljavno, ki je vodila v smeri proti veliki smodnišnici. Posebna patrola je šla proti smodnišnici ter kmalu zalotila dva v kmetosko oblečena moška, ki sta pri montiranju električnega aparata, da poženeta s njim smodnišnico v zrak. Prijeli so ju in pri njih so našli ruske papirje in ruski denar. Uvedena je kazenska preiskava.

RAZOROŽITEV NEMČIJE.

— Pariz, 2. marca. (Izv.) Po informacijah iz zunanega ministrstva je medzvezniška vojaška kontrolna komisija izročila francoskim in drugim vladam končno poročilo o razorožitvi Nemčije v smislu versailleske mirovne pogodbe.

Borzna poročila.

Dinar v Curih 8.32—8.42.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Smrekovi hlodi od 2.25 ali 4.50 brez greč od 40 cm napr. prem. fco Postojna trs. denar 440, Bordonali merkantilno od 6—9 m, od 9—12 m, 33-30 cm fco Postojna, denar 42; hrastovi frizl od 4—8, od 2—60 l. in II vrste, fco. Postojna, 1 vagon, denar 1400; blago 1400, zaključ. 1400; hrastovi odpadki, obrabljeni, fco. Ljubljana, 4 vagona, denar 17, blago 17, zaključ. 17.

ZITNI TRG.

Pšenica sremska 75 kg par. Lj. 50, Pšenica domača fco Lj. 450, otrobi pšen. drobni fco juta vreče loko Lj. 215, odpadki pšenice fco medjimurska post. 300, koruza nova prompt fr. Post. trs 254.25, koruza nova dob. marc. slav. post. 215, koruza dob. marc. sremska 210, koruza, april sremska 220, ječmen 62 kg loco Lj. 390 oves bački, rešetan fco. Lj. 360, oves semenski fco bačka post. 330, laneno seme zimsko fco Lj. 700, konoplja b/n fco Koritnice trans. 650, fižol ribičan čišč. fco Lj. 320 fižol koks, čišč. fco. Lj. 340 fižol beli vag. slavons. post. 410, krompir beli fco štaj. post. 160, krompir rdečkast semenski fco štaj. post. 183, krompir rumeni fco štaj. post. 145, orehi fco vag. hrvat. post. 850, modra galica 98.99 fco Post. trans. 630.69

EFEKTI.

2½% drž. renta za vojno škodo 157, 7% invest. pos. l. 1921. 65½—68, Celjska pos. d. d. 210, 210, 210, Ljubljanska kreditna banka 235, Merkantilna banka 105, Strojne tovarne in livarne 135, Trboveljska prem. družba 435, Zdržene papirnice 100—114, 4% kr. drž. pos. iz l. 1888 22, 4½% kr. drž. pos. z l. 1911. 22½, 4½% kr. pos. iz l. 1917. 22.

Zagrebska borza.

Dne 4. marca. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.9375—12.03½, Praga 183.80—186.80, Pariz 313.50—318.50, Newyork 61.65—62—65, London 295—298, Trst 248.25—251.25, Berlin 14.755—14.905, Dunaj 0.0868—0.888.

Efekt 7% invest. pos. 1921. 67—69, 2½% drž. renta za ratno štetu 157—162, Ljubljanska kreditna 20—22, Hrv. esk. bka. 118—119, Kreditna banka, Zgb. 105—107, Hipotek. banka 65—66, Jugobanka 107—108, Prastediona 945—950, Slavenska banka 70—71, Eksploatacija 61, Drava d. d. d. Osijek 200, Sečerana, Osijek 715—720, Isis d. d. — Nihag 40, Outman 580, Slavski —, Slavonija 57—58, Trboveljska 435—440, Unio, paromlin, 470—490, Vevče 100—120.

Inozemske boze.

Curih, 4. marca. Današnja pred-borza: Beograd 8.35—8.425, Pariz 26.20—26.30, London 24.70—24.75, Newyork 5.20—5.50, Milan 20.70—20.80, Praga 15.40—15.45, Dunaj 0.01732—0.0735.

— Trst, 4. marca. Borza: Pariz 126.25—126.75, London 119.30—119.45, Newyork 25.07—25.10, Curih 480—482, Praga 74—74.50.

— Dunaj, 3. marca. Devize: Beograd 11.42—11.46, London 33.77—33.87, Milan 28.26—28.38, Newyork 709.35—711.85, Pariz 35.85—36.01, Praga 21.07—21.15, Curih 136.35—136.85, Valute: dolar 704.60—708.60, dinar 11.37—11.43, češka krona 20.94—21.06, lira 28.25—28.45

Dr. T. G. Masaryk.

(Povodom 75letnice predsednika CSR.)

Českoslovaški narod slavi te dni 75letnico rojstva svojega prvega predsednika in soustanovitelja samostojne države, dr. T. G. Masaryka. Vsa Českoslovaška se dostojno pripravljala na ta jubilej. Odkar je českoslovaški narod pred več nego 50 leti proslavil svojega največjega historika Františka Palackega, se ni nikoli pripravljala k enaki proslavi, kakor je ta 75letnica, ki ima biti prava narodna svečanost. Kakor je nekdanji narod izrazil Palackemu svoje globoko spoštovanje kot velikemu politiku in zgodovinarju, kot reprezentantu in prototipu narodne ideje in stremljenja po samostojni českoslovaški državi, tako danes Masaryka slave ne samo kot filozofa in politika, kot spretnega voditelja českoslovaške revolucije v inozemstvu, nego tudi kot predstavnika osvobodilne generacije, kot posebnost zmagovosnega gibanja, pričetega v českoslovaški zgodovini pred 300 leti.

Ko je Masaryk leta 1914. pobegnil iz bivše Avstro-Ogrske v inozemstvo, odločen, da v svoji starosti 65 let organizira borbo Čehoslovakov proti Avstriji, takrat se ni ničesar nadejal, da ta prostovoljni begunec kmalu opozori nase države velike antante in nevtralnemu inozemstvu in da se mu končno posreči pridobiti za večno bodočnost svojega naroda večino evropskih diplomatov pod geslom: Uničite Avstro-Ogrsko! Kakor je bilo to Masarykovo geslo v prvih letih v državah Velike antante malo popularno, postalo je pozneje absolutni postulat miru in prešlo je pod krilatico »samoodločba zatiranih narodov« v kri in meso skoraj vseh ideologov miru in zastopnikov javnega mnenja Evrope in Amerike. Takrat se ni ničesar nadejal, da napiše predsednik Združenih držav oni svoj porazni odgovor na prošnjo cesarja Karla za mir. Odgovor, ki je obenem pomenjal signal za pogin stare podonavske monarhije. Ta odgovor je podal Wilson po prejšnjem direktnem posvetovanju s profesorjem dr. Masarykom, tedanjim emigrantom. Pa v Pragi se niso mogli najboljši Masarykovi prijatelji, optimisti in borci za narodno stvar, trdno zanašati, da se kdaj povrne Masaryk v staroslovno osvobodeno Prago kot zmagovalca, kot prvi predsednik samostojne českoslovaške republike.

Dočim je Masarykovo rodoljubno delo v inozemstvu za časa svetovne vojne znano vsem zavezniki in prijateljskim državam, je javnost zelo malo o njegovem prejšnjem življenju, o njegovih bojih in stremljenjih za boljšo bodočnost svojega naroda. Masarykovo delo za osvoboditev svojega zatiranega naroda in zatiranih slovanskih narodov moremo šele tedaj pravilno oceniti, če dobro poznamo njegovo življenje.

T. G. Masaryk je po pokolenju moravski Slovák. Rodil se je 7. marca leta 1850. v Hodoninu kot sin cesarjevega kočijaža. Njegov oče je bil namreč kot kočijaž uslužben na hodoninskem cesarskem posestvu. Po končani ljudski šoli je odšel mali Toma na nižjo nemško realno v Hustopeči, da bi tam končal dva razreda in stopil nato v učiteljski seminar. Bilo mu je 15 let. Ko je končal oba realna razreda, ni bil sprejet v seminar, ker so sprejemali samo učence s 16 letom. Zato je Masaryk praktično doma na ljudski šoli v Hodoninu. Ker je bilo to čakanje na sprejem v seminar težko tako zaniž kakor za roditelje, se je Masaryk odločil oditi na Dunaj, da se tam izuči ključavničarstva. Enolični ključavničarski posel mu dolgo ni ugajal, obrnil se je k svojim roditeljem ter jim naznanil, da postane kovač. Prijatelji pa so svetovali roditeljem, naj pošljejo nadarjenega mladika v šole v Čajkovicah, da tam prakticira. Po posredovanju mestnega koplana je Masaryk položil v svojem 15. letu izpit za 2. razred nemške gimnazije v Brnu. Na gimnaziji se je Masaryk zelo odlikoval. Z vsa strastjo se je posvetil izučevanju jezikov, tako da je po končani maturi obvladal pisмено in ustmeno ne samo nemški in češki, marveč tudi francoski, angleški, ruski in poljski jezik. Kljub temu, da je bil odlični dijak, mu ni bilo usojeno končati gimnazijske študije v Brnu. Kot izrazila individualnost je imel Masaryk o raznih stvarih svoje mnenje in nazore. Zato je prišel večkrat v konflikt s svojimi profesorji. To se je posebno večkrat dogodilo s profesorjem veronauka, ker je imel mladi Masaryk o verskih zadevah svoje lastne nazore. Nekega dne je hotel gimnazijski ravnatelj prisiliti Masaryka k spovedi ter mu je ukazal: »Vi morate k spovedi! Tudi jaz ne verujem, toda sem uradnik in moram vršiti svojo dolžnost.« Masaryk je ravnatelju nato kratko odvrnil, da nima značaja. Kmalu nato je dobil revolucionarni gimnazijski consilium abeundi. Odšel je na Dunaj, kjer je položil maturo, se vpisal na univerzo ter s svojim vstrajnim študijem končno dosegel doktorat filozofije. Z Dunaja je odšel za nekaj časa na študijsko potovanje v Lip-

sko. To potovanje je bilo zanj velikega pomena. V Lipskem se je seznanil s hospitantom tamošnjega konservatorija, z mlado Amerikanko Charlie Garrigue, s svojo poznejšo soprogo. V Lipskem se je Masaryk tudi pripravljala na svojo kariero kot univerzitetni profesor. Dosegel je, da je postal docent na filozofski fakulteti na Dunaju.

Za Masaryka je bilo leto 1882. odločilno. Tega leta je bila praška univerza razdeljena na češko in nemško. Masaryk je bil pozvan na češko univerzo kot izredni profesor filozofije. Kmalu je postal v Pragi organizator celega češkega znanstvenega sveta, dajal je povsod nove smernice in svežo inicijativo za ustvarjanje. Ves znanstveni svet v Pragi je začel visoko ceniti mladega učenjaka. Njegove sveže ideje so kmalu našle globok odmev v češki javnosti. Kljub temu, da je mnogo vplival na mladino, je bil takrat v javnem življenju še osamljen. Večina je odklanjala njegove nazore, jih strastno pobijala in oficijelna javnost mu je povsod nasprotovala. Toda vstrajni Masaryk ni odnehal, s svojim sugestivnim nastopanjem je povsod razpalil mlade duhove. Masaryk je postal bolj narodni prerok, nego pa okosteneli znanstveni delavec. S svojimi življenjskimi in moralnimi nazori se je Masaryk duševno bližal angleškemu puritanizmu, izkristalizirala se je v njem protestantska strogost, omiljena s slovanskim čustvovanjem. Takrat češka javnost ni bila prevzeta revolucionarnih idej, marveč živeča v idejah vsakdanjega liberalizma, je več ali manj popolnoma zanemarjala vsako idealnejše delo. Masarykova široka izobrazba, globoka moralnost, njegov temperament in njegova poštena iskrenost, so povsod pridobivali novih učencev, katerim so nadeli v javnosti ime Masarykovci. Polagoma so Masarykove ideje prožele češko javnost in vsak češki intelekt, ki je samostojno mislil, je bil prisiljen upoštevati ideje, ki jih je širil Masaryk z univerzitetne katedre ali s svojih ljudskih predavanj.

Kakor je bil Masaryk dosleden, vstrajen in konstruktiven v moderni filozofiji, tak je bil tudi v politiki. Ko se je v 90 letih prejšnjega stoletja vrgel v vrtnice politične borbe, je postal takoj ustanovitelj češkega realizma. Z leta 1881. je bil izvoljen za poslanca v dunajski parlament. Zaradi načelnih nesoglasij je Masaryk zapustil mlado češko stranko in je vrnil mandat. Ko je bilo leta 1907. uvedeno splošno volilno pravo, za katero se je tudi Masaryk boril in je osebno vodil množne demonstracije v Pragi, je bil izvoljen za poslanca v državni zbor v svojem rojstnem kraju kot vodja male, toda vplivne realistične stranke.

Dr. Masaryk je na Dunaju hitro dosegel spoštovanje vseh političnih strank in narodnosti. Niso stali vsi za njim, naletel je tudi na strastne nasprotnike med nacionalisti, toda bilo je splošno pravilo, da je zavladala v parlamentu največja tišina in napetost, kadar je Masaryk stopil na govorniško tribuno. Malokateri govornik dunajskega parlamenta je imel okoli sebe zbrano tako odlično število poslušalcev, kakor on. Masarykove politične in filozofske izjave so kmalu našle globok odmev in pravilno oceno v inozemstvu. K temu so naravno mnogo pripomogle Masarykove zveze z uglednimi inozemskimi politikci, učenjaki in umetniki raznih narodov, osobito med Rusi. Znano je Masarykovo osebno prijateljstvo s Tolstojem in njegove zveze z Maksimom Gorkim. V kulturnem svetu so postala znana Masarykova dela, od katerih je izlazil povsod največjo pozornost njegov spis: »Samomor kot pojav moderne civilizacije«. V tem delu je Masaryk podvrnil ostri kritiki sodobno versko moralno krizo. Veliko senzacijo je zbudilo tudi delo, ki pobija popolnoma znanstveno marksizem. Osobito pozornost v diplomatičnem svetu pa je zbudilo Masarykovo delo: »Rusija in Evropa«. V tem delu Masaryk indirektno napoveduje revolucionarni prevrat.

Največjo in trajno popularnost pa si je pridobil Masaryk v takozvanem zgrebenem veleizdajniškem procesu in procesu proti avstrijskemu zgodovinarju dr. Friedjungu. V teh procesih je Masaryk temeljito dokazal, da je avstrijsko poslanstvo v Beogradu proti Srbom kot takim in osobito proti Srbom avstro - ogrski monarhije operiralo s podmenami in pa s ponarejenimi dokumenti. Rezultat tega je bil, da je moral takratni avstrijski zunanji minister grof Aehrenthal odstopiti. Zagrebški veleizdajniški proces in akcija proti Friedjungu se lahko smatra za uverturo Masarykovega revolucionarnega delovanja proti trli Avstriji. Njegove besede v avstrijskem parlamentu, ki so se nanašale na oba procesa, so bile namerane celi Evropi.

Prišla je svetovna vojna. Masaryku, kakor tudi večini českoslovaškega naroda, je postalo jasno, da njih mesto v svetovni borbi ni v nemško avstrijski fronti. Že prvi vojni dogodki so pospe-

šili uresničenje Masarykove ideje, da prične boj za samostojnost českoslovaške države, za samostojnost ostalih zatiranih narodov v avstro - ogrski monarhiji, da za to idejo bile boj na življenje in smrt, ne oziraje se niti na svoje interese niti na interese svoje rodbine, ki jo je moral zapustiti na milost in nemilost v rokah avstrijskih tiranov. Kolikor odločnejši je postal Masaryk, toliko hitreje so se razvijali dogodki na bojiščih. Razvnelo je njegovo dušo, ker so v avstrijski javnosti preganjali Srbe ter jih preganjali za napadalce, oddahnil se je, ko so stopili Rusi in Francozi na njegovo stran. V njem je vskliklo trdno upanje, da postane po stoletni sužniji českoslovaški narod svoboden in da se iznebi zgodovinskega svojega tla-

čitelja. Ko je potem Masaryk dobil prve zanesljive in točne vesti, da češki vojniki v masah prehajajo k nasprotniku in da so se Čehoslovaki v inozemstvu takoj postavili proti Avstro-Ogrski, takrat je dobro občutil, da je prišel važni in odločilni trenutek, da dokonča svoje delo.

Danes vsi vemo, da je Masarykov boj, ki je imel spočetka zelo malo šans na uspeh, končan s popolno zmago. Velika borba je bila srečno končana. In nikdar českoslovaški narod in ostali Slovani ne pozabijo, koliko nevenljivih zaslug si je pridobil v tej borbi prezident českoslovaške republike dr. T. G. Masaryk, borec za novo pravično politično organizacijo Evrope.

Poročna zasedanja.

Uboj v Dobu.

Jožef Flis, 24 letni samski delavec iz Dobu pri Domžalah, je splošno na glasu siroveža. Vključ v svoji mladosti je bil že 8 krat kaznovan, medtem trikrat zaradi težke telesne poškodbe. Sredi meseca novembra lanskega leta je prestal 10 mesečno ječo, pa je takoj pri izpustu iz ječnice kazni Mirku Matičiču kakor britev nabrušen nož ter pravil, da je ga je dobil od nekega kaznjence v zaporu, češ, da je ta nož že onega v »nebesa poslal« in da ga ne da proč, temveč mora poprej še kdo crkniti. Ta izjava jasno pravi o njegovem mišljenju. Njegove grožnje so se uresničile na Stefanovo 1. leta. Obtoženec je onega dne popoldne popiljal v raznih družbah in po raznih gostilnah, končno je postal siten in neprijeten celo njegovemu tovarišu Antonu Juvanu. Ko je hotel iz gostilne v gostilno in je na cesti mirno odloče fante izlival z »auf blake« in jih podil spat, tako, da sta morala Ivan Bolta in Iv. Zarnik pred njim bežati, ker jima je žugal, da jih pokolje kot zajce. Ko je prišel do Videmske gostilne v Dobu se je ustavil pri Primožu Grošlju, Fr. Drolku in Fr. Vidergarju, ki so se ravno kar odpravljali domov in ga se svariši, naj bo vendar pameten ker je ravno kar šel prišel iz zaporov. Grošelj je že takrat videl v njegovi roki odprt nož. Kmalu nato je prišel Jožef Miklavčič iz Matičičeve gostilne, ker je se izpogovoril par besed z Drolkom ter se nato podal proti Rihterjevi trgovini na občinsko pot med tema dvema hišama, hoteli iti spat. Obtoženec mimo katerega je pri tem šel, je zacepeta z nogama ter se takoj podal za njim. Kmalu nato sta ga Drolka in Vidergarj videla pred gostilno »pri Emarjarju«, kjer je prepeval neko pesem. Obhodil je potem še več gostilen in se tako napil, da je bruhal.

Komaj pa je Miklavčič zapustil Matičičovo gostilno, se je že zopet vrnil skozi zadnja vrata iz dvorišča, opotekajoč se in je na vprašanje gospodnje povedal, da je eno dobil in da ga je »Kremžarijev« (t. j. obtoženec), nakar se je zgrudil in kmalu izdihnil, ker mu je bila glasom izvedenškega mnenja prerezana žila — dovodnica in je bila vsled tega vsaka zdravniška pomoč nemogoča.

Obtoženec je prvotno napram orožnikom in pred preiskovalnim sodnikom zankal, da bi se bil Miklavčiča sploh dotaknil. Ko pa je slednji na podlagi izpovedi prič izprevidel da svojega zagovora ne more več držati, je priznal, da je res Miklavčiča sunil z nožem, ker ga je hotel ta z driteljem udariti, kar pa je s sunkom preprečil. Ta zagovor pa je popolnoma izmišljen.

Miklavčiča opisujejo vse priče kot mirnega, delavnega in dostojnega fanta, ki se ni nikoli opil in tudi ni bil usodnega dne prav nič pijan, kakor sta izpovedala Fr. Birk in Miklavčičev gospodar Ivan Matičič, ki sta neposredno pred dogodkom z njim govorila. O silobranu pa že zaradi tega ne more biti govora, ker je šel Miklavčič mirno na dvorišče k počitku, dočim je obtoženec najprej za njim zacepeta potem pa odšel za njim z odprtim nožem v roki. Če bi bil torej posegel Miklavčič po dritelju, bi bil imel kot napadenec za to povod, ker se je moral bati obtoženca, ki je šel za njim na dvorišče, kjer ni imel ničesar opraviti, torej zgolj v sovražnem namenu. Vendar pa je tudi v tem pogledu obtoženec zagovor neresen, ker iz krajevnega položaja je razvidno, da je obtoženec pogljal Miklavčiča, ki je stekel, ga pri vozu dohitel ter ga zabodel. Tam se je namreč našel Miklavčičev kloboč. Dritelj je potem obtoženec odprl pri vozu in ga — kakor sam prizna — »odnesel kakih 300 korakov seboj, nato pa ga vrgel v bližnji mostu pri Levčevici gostilni proč. To je storil v očividnem namenu, da bi se zagovarjal s silobranom. Vse te okoliščine jasno pričajo, da je obtoženec v svoji sirovosti se lotil pač prave osebe proti kateri je mogel neovirano nastopiti. Porotniki so potrdili glavno vprašanje na uboj, zankali pa silobran, na kar je bil Flis obsojen na 5 let težke ječe. (Branitelj dr. Žitko).

Tretji uboj.

(Senatu predseduje viš. sod. svetnik Mladič, drž. pravdnik dr. Lavrenčak, zagovornik dr. Žitko).

Na zatočni klopi sedi še ne 20 let stari posestnikov sin Jožef Bevc iz Pečice, obtožen, da je dne 4. januarja t. l. pri Sv. Križu pri Litli z nožem zaklal Antona Jeriča.

Iz obtožnice posnemamo sledeče: Dne 4. januarja t. l. zvečer je bila v gostilni Karla Mikheja pri Sv. Križu pri Litli zbrana večja družba, med njimi tudi obtoženec in pokojni Anton Jerič. Fantje so bili vineni. Bil si, kakor pravita orožnika Vodopivec in Kožuh, ki sta se tudi izven službe nahajala v gostilni dobre volje in precej korajžni. Eden ted fantov, Franc Jevševar, je bil vsled plesa nekoliko utrujen in je šel na dvorišče, kjer je v ul. zadremal. Okoli pol desetne ure so tudi ostali fantje prišli iz gostilne. Ko so opazili dremajočega Jevševarja, so prišli k njemu, hoteli ga zbuditi. Ko se je pokojni Jerič pripravil, da ga zbudi, mu je obtoženec to zabranil, češ, naj ga pušči pri miru, naj spi in je Jeriča pri tem od-

rmil. Vsed sanka je Jerič odskočil, se pri tem najbrže spodtaknil ob kamen in padel. Vznevoljen je skočil po koncu in rekel obtožencu: »Kaj si pa ti mene vrgel po tleh?« Pričela sta se prerekat. Da bi ne prišlo do kakega pretepa, so ga pričeli fantje miriti. Anton Kolenc je pristopil k obtožencu, ga prijel in vlekli proti gostilniški veži. Obtoženec se mu je močno upiral, polkrušal se je s silo iztrgal, kar se mu je v gostil. so bi tudi posrečilo. Odrinil je Kolenc na stran, stopil hitro iz veže na dvorišče proti Antonu Jeriču, ki je ravno šel proti vasi in je brez vsakega povoda z besedami: »Kaj boš ti, prokleti Čurn!« z nožem v roki zamahnil proti Jeriču. Ta je takoj kar obstal, kakor pravi obtoženec, potem pa šel v gostilniško sobo povedat fantom, da ga je Bevc »štihnili«, zlezel je na zapeček, kjer je po par minutah vsled izkrvavitve umrl.

Pri raztelesenju se je dognalo, da je Jerič dobil dve rani na levi rami, prerezana mu je bila tudi žila-dovodnica, vsled česar je smrt takoj nastopila in je bila vsaka zdravniška pomoč izključena.

Obtoženec dejanje prizna, zagovarja pa se s silobranom, češ, da ga je Jerič udaril z roko po ustih, ko ga je odprl od spečega Jevševarja. Tedaj pa je Jerič (tako trdi obtoženec) segel po nož, ga držal pred seboj na prsil in dejal: »Porka mašina, ali se ne spravite vsi stran!« Obtoženec je odskočil in tudi segel po nož. V tem se mu je Jerič vnovič približal in ga ponovno udaril v obraz in sicer s tisto roko v kateri je imel nož. To pa da je obtoženca razjezilo in ker je imel ravno nož v rokah, je hotel Jeriča malo »spraskati« in ga enkrat ali dvakrat udaril z nožem po rami.

Ta njegov zagovor pa ni resničen. Obtoženec slika ves položaj tako, kakor da bi bilo vršilo vse obenem in na istem prostoru, kar pa ni res. Ločiti je treba dogodke v uti, oziroma pred uti in pa pravo dejanje pred vežo. O tem, da bi bil Jerič dvakrat udaril obtoženca v obraz, ne ve nobeden navzočih fantov in si je to obtoženec gladko izmislil. Jerič je res, ko se je pobral iz vlekla nož in ga odprl, toda takrat je bil od obtoženca najmanj 1 meter oddaljen. Jerič ni z nožem niti mahal, niti grozil, temveč je nož kmalu zopet zaprl in spravil.

Druzi dogodke se je vršil pozneje v veži, ozi. pred vežo. Kakor že rečeno, je Kolenc obtoženca vlekli v gostilno in ga miril, dokler se mu ni iztrgal in zopet šel iz veže na dvorišče. Rajnki Jerič je med tem govoril z Jevševarjem, ki se je prebudi. Oba sta se podala v gostilno in je pri tem Jevševar držal Jeriča z levo roko okoli vratu, tako da Jerič desne roke sploh ni mogel rabiti. Ko sta prišla pred vežo, je tam stal obtoženec, ki je brez vsakega povoda zamahnil z nožem proti Jeriču. Jerič je bil pri tem dozdokola popolnoma miren in ni izustil nobene žaljivke. Iz tega je razvidno, da o kakem silobranu ne more biti govora.

Porotnikom je bilo poleg glavnega vprašanja na uboj stavljeno še dodatno vprašanje na prekoračenje silobrana, dočim je senat odklonil zagovornikovo dodatno vprašanje zaradi popolne pjanosti. Porotniki so glavno vprašanje potrdili z 10 glasovi, na kar je dodatno vprašanje odpadlo. Bevc je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Sleparija.

Obtožen je 20letni Vinko Ravnihar, rojen v Oberhausen na Nemskem, pristojen v Skofjo Loko, samski, voznik.

Obtožnica mu očita, da je v dobri od februarja do 30. avgusta l. l. oseparil Akcijsko družbo za kemično industrijo v Ljubljani za 18.725 Din na ta način, da je pri dovažanju kosti ponaredil čisto težo, označeno število 500 kg v 1500 kg, 300 v 1300 kg, 220 v 2220 kg, 350 v 3350 kg, 270 v 3270 kg, 350 v 3350 kg, 270 v 3270 kg, 280 v 3250 kg, 300 v 3200 kg, 430 v 3400 kg, 450 v 3480 kg ter s tem izvalil tvrdki V. Panholzer za 12.875 Din. tvrdki V. Rohrmann pa za 5850 Din preveč plačila.

Položaj je bil sledeči: Akcijski družbi za kemično industrijo, ki je lastnica tovornjaka za klet (lim), sta za fabrikacijo kletja dobavljali kosti trgovci V. Rohrmann in trgovca V. Panholzer na ta način, da sta obe tvrdki pošiljali stranke, ki si jima privzale kosti v nakup, naravnost v tovarno za klet, kjer so tovarniški uslužbenci stehali kosti ter dajali strankam potdilo, stranke pa so s tem potdiliom dvigale kupnino pri Rohrmannu ali Panholzerjevi. Obtoženec, ki je dovažal po par sto kil kosti, je na potdiliu pripisal spredaj kako novo število, da se je popačeno potdilo glasilo na nekaj tisoč kilogramov, namesto na par sto. S takim potdiliom je pa nato dvignil pri eni ali drugi omenjenih tvrdki višjo kupnino, dokler niso prišli pri Panholzerjevi njegovim sleparijam na sled.

Obtoženec priznava vse te goljufije, trdi pa, da kakih petkrat ni sam popačil omenjenih potdili, temveč da mu je to napravil neki tujec, on pa jih je vnovčil. Ta trditev pa je zelo neverjetna, tudi se taka oseba ni mogla izslediti. Sploh pa je za zanašanje krivde tako trditev brez pomena.

KINO IDEAL

4. 5. 6. marca

Evangelik

po istoimenski operi. — V glavni vlogi Hanny Weiss in Paul Hartmann.

Ob sklepu lista razprava še traja. Izid priobčimo jutri.)

Mariborska porota.

— Zanemarljena mladina. Včeraj sta sedeli na obtožni klopi pred poroto dve mladi deklici, obe žrtvi vladajočih socialnih razmer. Nezakonski otroci služkinje in nikdar poznanege očeta. Navzlic svoji mladosti — Marija Kovač šteje 19, njena sestra Ana komaj 14 let — sta obe deklici globoko pokvarjeni. Mati, ki je imela poleg obeh deklet še pet nezakonskih otrok, se ni brigala za vzgojo otrok ter jih je običajno prepustila usmiljenim ljudem. Samo današnji obtoženki sta ostali pri nji. Mati sama je obe dekleti vodila v družbo moških, jih vlačila okoli ter vabila moške, da prenočujejo pri hčerkah. Očividno pa vsem trem ni zadoščal ta zaslužek, kajti nekega dne sta Ana in Marija pričeli krasiti pri svojem gospodarju Kohlbergerju. Ta je denar skrli v neko luknjo v kleti v nadi, da bo tam na varnem. Toda prefrigani tatci sta denar tam izsledili in nekega dne je iz luknje izginilo vseh 25.000 dinarjev. Pri razpravi sta obtoženi zankali svojo krivdo ter jo zvrčali druga na drugo. Porotniki so potrdili vprašanje glede krivde obeh obtožen in je bila Marija Kovač obsojena na 18 mesecev ječe, njena sestra Ana pa na 10 tednov strogega zapore.

— Ponerberba. Kot tretji je sedel na obtožni klopi zavarovalni uradnik Robert Fuchs. Mož je imel pri družbi Vardar 1000 Din mesečno s procenti in drugimi dohodki, pa je zaslužal do 9000 Din. Navzlic temu da je Fuchs domov dajal samo 1500 Din z ostalim denarjem ni mogel izhajati, kajti bil je silen veseljak in velik zapravilavec. Zaredel je v dolgove ter začel pridrževati denar, ki so ga stranke plačevale za zavarovanje. Na ta način je družbo oskodoval za 90.000 Din. Obtoženec je dejanje priznal in je hladnokrvno pripomnil, da je denar zapravil v veselje družbi v Gradcu in na Dunaju. Obsojen je bil na 16 mesecev težke ječe.

Vsem, ki hočejo dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo

Kolinsko ciko-rijo.

Politične vesti.

— Ni po volji dr. Ravniharja, da je predsednik gerentskega sveta v Ljubljani g. dr. Dinko Puc nedavno tega interveniral v Beogradu v raznih za ljubljansko občino velevažnih in perečih vprašanjih ter dosegel po večini ugodno rešitev vseh teh vprašanj. Doktor Ravnihar pravi, da je ugodna rešitev teh vprašanj s strani vlade samo »čukrček« za ljubljansko prebivalstvo, darovan Ljubljani za to, da bi volila tako, kakor si želi vlada. Ko je g. doktor to ugotovil, se postavlja v pozorno nosnega Španca, se trka na junaška prsa in pravi: »Ljubljana je prestolica slovenskega naroda in ima kot taka svoje posebne dolžnosti. Ljubljana mora biti vsemu slovenskemu narodu vzgled samozvesti in ponosa in če bo v Ljubljani padla močlastost, potem bo padla povsod. Zato je Ljubljana dolžna, da politiko »čukrčkova« odkloni. In sicer energično in na podoben način...« Stojteč na tem gledišču prihaja na to dr. Ravnihar do tega, da vse britega zaključka: Ker je vlada po posredovanju predsednika gerentskega sveta dr. Puca ugodno rešila celo vrsto za Ljubljano važnih interesnih vprašanj, mora Ljubljana na to odgovoriti s tem, da voli pri bodočih občinskih volitvah — klerikalno, zato, ker je na klerikalni listi na četrtem mestu tudi g. dr. Ravnihar! Tako je in nič drugega. Samo v tem slučaju bo Ljubljana »slovenskemu narodu vzgled samozavešnosti, ponosa in močlastosti...« Tako pravi dr. Ravnihar, amen!

— Narodnim radikalom v Ljubljani. Narodni radikalji v mestu Ljubljani se opozarjajo na sledeči red občnih zborov posamnih pododborov: za Rakovo - Trnovo v sredo 4. t. m. pri Mraku (zvečer ob pol 19.); Kolodvorski okraj v četrtek 5. t. m. pri Česnovarju; St. Jakobski okraj v petek 6. t. m. pri Lozarju; Dvorski okraj v soboto 7. t. m. pri Mraku; Udmat v torek 10. t. m. pri Flegarju; St. Peterski okraj v sredo 11. t. m. pri Flegarju; Poljanski v četrtek 12. t. m. pri Turku; Kolizejski okraj v petek 13. t. m. pri Novem svetu, in Šiška v soboto 14. t. m. pri Valjavcu (Reininghaus). Občni zbori se vršijo povsod zvečer ob 20. Dolžnost vsakega zavednega radikalja je, da se udeleži občnega zbora v svojem organizacijskem okraju. Za Mestni odbor NRS v Ljubljani: M. Presl, predsednik.

— Iz hrvatskega tabora. V hrvatskem taboru v Zagrebu je nastala prava babilonska zmeda. »Obzor« imenuje zajedničarje, torej skupino dr. Trumbića, dr. Lorkovića in Polića, »operetne republikance«. »Hrvatsko pravo« pa nazivlje poslance HRSS kopune, ki jih popelje dr. Trumbić v Beograd. Stepan Radić je te politični skupini »Stipica Lažonja«, dr. Trumbić »dalmatinska Trumbeta« ter »koritolovec«. Lepi medsebojni konflikt!

Slovenske šole na Koroškem v dunajskem parlamentu.

Z Dunaja poročajo: Avstrijska skupščina je 3. t. m. poleg tekočih zadev razpravljala tudi o vprašanju slovenskih šol na Koroškem. Povod tej razpravi je dala obširna interpelacija velenemskih poslancev, ki so vprašali državnega kancelarja glede ukinjenja nemških šol v Jugoslaviji. Ta interpelacija omenja med drugim tudi slovenske šole na Koroškem in poudarja, da so Slovenci na Koroškem povsem ravnopravni državljani avstrijske republike.

Velenemski poslanec dr. Hampel je utemeljeval to interpelacijo ter se povzpelo do trditve, da je morala koroška deželna vlada štirikrat ponoviti razpis za slovenske šole. Kljub tem ponovnim razpisom je bilo le malo rodilcev, ki so se dali pregovoriti ter so poslali svoje otroke v slovenske manjšinske šole. Kljub temu te manjšinske šole niso bile zaprte. Velenemski poslanec dalje izmisljeno trdi, da Slovenci pri zadnjih deželnozborskih volitvah niso mogli zbrati po zakonu določenih podpisov za njih kandidatne liste. Kljub temu niso bile te liste razveljavljene.

Zvezni kancelar dr. Ramek je takoj odgovoril na to interpelacijo in podal daljšo izjavo o stališču avstrijske zvezne vlade napram slovenskim manjšinam v Avstriji. Pojasnil je v svojem govoru šolske razmere na Koroškem in omenil, da obstaja poleg čistih slovenskih šol v Št. Jakobu ob Rožu in v Selah še 80 utrakvističnih šol. Slovenska manjšina v Avstriji nima v Avstriji nikakega poudara za pritožbo, ker Slovenci imajo poleg slovenskih šol še utrakvistične šole. Te šole so pri slovenskem prebivalstvu zelo priljubljene (?), dočim se za čisto slovenske šole, kakor v Selah, ni prijavil noben otrok. Utrakvistične šole so za slovensko manjšino velikega pomena v gospodarskem oziru, da tako Slovenci obvladujejo svetovni jezik. Kancelar dalje navaja slučaj v Velikovu. Tu se je ustanovila leta 1923, čisto slovenska šola, za katero pa se je javilo samo 8 otrok. Na intervencijo Jugoslovskega kon-

zula se je ta šola premestila v oktobru 1923, v Št. Rupert. Pri otvoritvi je šola štela 6 učencev.

Zvezni kancelar je nadalje v svoji izjavi omenil, da vsa agitacija v koroško - šolskem vprašanju ne izhaja od staršev samih, marveč od »Organizacije za osvoboditev jugoslovenskih bratov na Koroškem«. Tej organizaciji gre za tem, da pridejo v šole nje agitatorji kot učitelji. Avstrija bo vedno izpolnjevala določila saintgermainске mirovne pogodbe, ki se nanašajo na narodne manjšine, in nima v tem oziru ničesar prikrivati. Slovincem je dana možnost, se v svoji individualnosti izživeti, kar zlasti dokazuje veliko število slovenskih društev na Koroškem.

Državni kancelar je končno protestiral proti pisavi jugoslovskega tiska. Končno je izjavil, da je poslal avstrijskemu poslaniku v Beograd nalog, da najodločneje protestira pri jugoslovenski vladi za slučaj, da bi bila ukinjena nemških šol v Jugoslaviji v zvezi z zatiranjem slovenskega šolstva v Avstriji. Če ima jugoslovska vlada kako pritožbo zaradi postopanja z narodnimi manjšinami, je odprta edina pot, da pri Društvu narodov vložijo javno pritožbo.

Vojna avstrijskih Nemcev ni nič izučila. Menijo še vedno, da imajo v Slovincih pred seboj samo helote, s katerimi lahko postopajo, kakor se jim zljubi. Pri tem pa pozabljajo, da imajo koroški Slovenci za seboj močno jugoslovensko državo, ki je dovolj silna, da jim izvojuje pravice, ki jim grejo po st. germainski mirovni pogodbi. Najbolj smešno je, ako se avstrijski Nemci sklicujejo na zloglasne utrakvistične šole, ki baje najbolj odgovarjajo potrebam koroškega slovenskega prebivalstva. Te utrakvistične šole so bile že pred vojno predmet najostrejših pritožb s slovenske strani, kako naj postanejo sedaj polnovredno nadomestilo za narodne šole? Sicer pa bode o tem, kakšne šole so prikladne, pač razsojali Slovenci sami, ne pa njih narodni nasprotniki!

Pismo iz Prage.

V notranjopolitični situaciji ni prišlo do sedaj do nobene bistvene spremembe. Položaj je za nadaljni obstoj koalicijske še vedno zelo kritičen. Sredi preteklega tedna je bila situacija tako napeta, da se je že govorilo, da je koalicijska razbita in da se delajo že načrti za sestavo manjšinske vlade. Po seji kluba poslancev in senatorjev klerikalne stranke v četrtek pa so te govorice utihnile. Na tej seji je bil namreč po celodnevni razpravi sprejet sklep, da hoče klerikalna stranka vstopiti v koalicijo. Odločitev o tej stvari se pospeši s tem, da je poslanska zbornica sklicana na dan 5. marca in sicer v svrhu, da sprejme vladno predlogo o pretvoritvi vojaške bolnice na Karlovem namesti v civilno in nje združitve v sosedno javno bolnico. Ta nova bolnica bo ob priliki 75 letnice prezidenta republike dne 7. marca prekrščena v »Masarykovo«.

Klerikalna stranka v svoji izjavi poudarja, da hoče izvajati koalicijski program, v kolikor ni bil dosedaj izpolnjen. Izvajanje tega programa pa ne prenaša ne pritiska, ne groženj. Načrte koalicijske more izvajati samo sedanja narodna večina. Zato smatra klerikalna stranka za narodno in državno nevarnost, ako izvajajo neodgovorni elementi krizo koalicijske in narodnega vladnega sistema samo v to svrhu, da uspe taktika opozicije, ki jemlje za krinko skrb za ustavne svoboščine in zaščito države. Stranka zavrača odgovornost za krizo, ker ona ni zagrešila sedanje situacije, in končno zagovarja tudi pastirski list slovaških škofov, ker niso baje z njim ogrožene ustavne svoboščine.

Obenem je klerikalna stranka izvolila 8 članski odbor z nalogom, da se pogaja z ostalimi koalicijskimi strankami in ostane v stalnih stikih s politično »petko«. Ta odbor, v katerem sedi šest duhovnikov, je že pričel pod predstvom ministra dr. Dolanskega s svojim delom in ima nalogo, proučiti medkonfesijski zakon in zakon o praznikih, katere zakone naj priredi v sporazumu z ostalimi koalicijskimi strankami.

Danes ni mogoče povedati ničesar drugega, kakor da je mnogo odvisno od tega, kakšno stališče zavzame v tem vprašanju stranka čeških socialstov, zlasti kar se tiče poslednje točke v izjavi klerikalne stranke. Med strankami koalicijske se nadaljuje pogajanja in situacija se stalno spreminja. Zato je težko prorokovati, kakšen bo končni izid te borbe med koalicijskimi strankami, ki se najbrže konča še pred sklicanjem parlamenta. Upravičeno pa je upanje, da dajo stranke prednost državnim pred strankarskimi interesi.

Razkol v komunistični stranki se širi. »Levica« se je nadejala, da oplašči z izključitvijo poslanca Bubnika njegove somišljenike, dosegla pa je s tem ravno nasprotno. Opozicija se je postavila na zaupniških shodih odločno proti praškemu vodstvu, na čegar čelu stoji po imenu posl. H a k e n, v resnici pa v tem vodstvu vedri in oblači poslanec N e u r a t h (Nemec). Največji odpor je bil v Brnu, kjer so zaupni-

ki na plenarnem shodu z vsemi glasovi proti nemu sprejeli oster protest proti izključitvi poslanca Bubnika in celo odstavili pri dnevniku »Rovnost« dosednjega glavnega urednika Buriana, pripadajočega levici, ter imenovali na njegovo mesto poslanca Roučka.

Iz komunistične stranke je prostovoljno izstopil tudi nemški komunistični poslanec W a r n b r u n n, ki v dopisu, poslanem na stranko, poudarja, da je bilo vodstvo stranke izvoljeno na sleparski način in da so člani načelstva mislili samo nase in na svojo kariero. Delavstvo tudi ve, da opravljajo člani te najvišje strankine instance za denar vohunsko službo praški policiji. Koncem svojega dopisa pravi, da je delovanje v stranki postalo mnogim, da celo večini, na najvišjih pozicijah se

nahajajočih sodrugov, pridobiten poklic. Pričakujejo, da za Bubnikom in W a r n b r u n n o m izstopi iz komunističnega kluba še pet poslancev, in sicer: S v e t l i k, T e s k a, R o u č e k, K ř i ž in K o u t n y.

Razpor v stranki se je razširil tudi na Slovaško in na Podkarpatsko-Rusijo. V spor je posegel že tudi izvršilni odbor v Moskvi, ki se je v svoji brzokavki postavil na stran levice. Pjavila se težnja, da bi se konflikt poravnal in da bi došlo h kakršnemukoli sporazumu. O stvari bo razpravljal te dni izvršilni odbor, na katerega se je pritožil poslanec Bubnik, posredujoč proti svoji izključitvi. Ta torej odloči, ako bo sklicana državna konferenca ali izredni zbor stranke same. J. K. S.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda, 4. marca: »Rommersholm«. Red A. Četrtek, 5. marca: »Othello«. Gostovanje ob 25letnici umetniškega delovanja g. Hinka Nučiča iz Zagreba. Izven.

Petek, 6. marca: »Vdova Rošljina«. Red F. Sobota, 7. marca: »Zgubljene duše«. Gostovanje ge. Vike Podgorske iz Zagreba. Izven.

Nedelja, 8. marca: Ob 15. »Stričkove sanje«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda, 4. marca: »Mignon«. Red E.

Četrtek, 5. marca: Zaprt.

Petek, 6. marca: »Boheme«. Red C. (Prvič na novo naštudirano.)

Sobota, 7. marca: »Trubadur«. Red B.

Jubilej „Lepe Helene“.

Klasična Offenbachova opereta »Lepa Helena« je v tej sezoni praznovala svojo 60-letnico. 7. decembra 1864. je bila namreč prvič vpriporjena v Parizu in od tam je zmagovalno prešla na vse odre sveta. Že 17. marca 1865 je bila prvič vpriporjena na Dunaju (v gledališču ob Dunajci) pod direkcijsko Strampferja. — Na tisoče in tisoče predstav je vsako leto doživela po vsem svetu. V Ljubljani je bila mnogokrat vpriporjena, tako na slovenskem kakor na nemškem odru. Še danes s svojimi prikupljivimi melodijami in s svojo groteskno tragedijo starih Grkov razveseljuje in očaruje občinstvo. Njen stvarnik, J. Offenbach, se je rodil 21. junija 1819 kot sin židovskega kantarja v Kölnu, bil muzikalno zelo nadarjen otrok, ki je v mladih letih gozil glasbo in skladbo. V Parizu, kjer je vesenožil in se učil, je zložil mnogo skladb, postal 1849. kapelnik na Theatre français, katero službo je vršil pet let, nato pa je ustanovil lastno malo gledališče, kjer je vpriporjal svoje enodejanske operete, katerih mnoge (»Caroline gosle«, »Soprog pred durmi«, »Zaroke pri svetilnicah« i. dr.) so se tudi vpriporjale na slovenskem odru. Izmed poznejših večjih operet so dosegle največjo slavo »Orfej v podzemlju«, »Lepa Helena« in »Le grande duchesse« (velika knežinja Gerolsteinska), poleg teh še »La Perichola« in »La princesse de Trebizonde«. Šele po njegovi smrti se je vpriporila opera »Les contes d' Hoffmann« (Hofmanove pripovedke). Offenbach je umrl 5. oktobra 1880 za srčno kaplo in vpriporitev Hofmana v naslednjem letu se je, ker je mojster opero dovršil le v klavirskem izvečku, vršila v instrumentaciji Ernesta Giranda, ki je to izvršil na željo rodbine, po Offenbachovih navodilih in zapiskih, katere je zapustil. V Parizu se je vpriporila v februarju 1881. In v decembru istega leta je bila na Dunaju v tzv. komični operi (ali obče »Ringtheater«) vpriporjena ter se je ondri pri njeni drugi predstavi 8. decembra pripetila ena najstrašnejših katastrof: v gledališču nastali ogenj in po njem povzročena panika je zahveljala na 300 človeških žrtev. To je bilo usodno za to krasno delo, ki se je šele čez dolgo vrsto let, ko je bila ona nesreča že nekoliko pozabljena, zopet osvojila vse odre.

Klasična »Helena« se je poleg »Orfeja« vpriporjale na raznih opernih odrih, zlasti nemških. — Hofman je danes na vseh opernih odrih domač (tudi slovenska opera ga je opetovano z največjim uspehom vpriporila ter bi želeli njegovo zapetno oživitev). Morda bi tudi »Lepa Helena« ob svojem jubileju zaslužila, da se zopet pojavi na našem odru. Kakor moramo odklanjati vse one plitve dunajske operete in njih posnetke, ki so se zadnja desetletja pojavljale, tako smemo želeli, da se najboljšim in najpriznanejšim, umetniško veljavnim operetom vnovično odpre naše pozorišče. Tudi blagajna bi pri tem dobro uspevala, kar je to dokazal »Netopir«.

Severin.

— »Literarnoumetniški večer« »Novega odra«. Včerajšnji »literarnoumetniški večer« v Dramskem gledališču se je zaključil s popolnim literarnim in umetniškim uspehom. Mlađa skupina ljudi, pod vodstvom »režiserja«, »inscenatorja« in »umetniškega vodje«, Ferda Delaka nam je hotela odkriti nova pota inscenacije in ljudske, protimesnanske umetnosti. Poizkus je popolnoma ponesrečil. Insenciacije so bile sila primitivne. Obstojale so v tem, da je deklamator »Pijanec« nastopil kot pianec, tribun kot tribun. To je tvorilo vsi »revolucionarnost« včerajšnjih insencacij. Nič manj izvrine so bile deklamatorne »kreacije«. Kosov »Oreste« bi se prav dobro prilagel zagrebški »Koprivci« ali pa komičnem kabaretu. Nedo-sežno smeja je bila deklamacija Calderonovega »Sena in življenja«. »Ahasver« pa je vsaj delno oškodoval prisotno občinstvo, ki je plačalo za včerajšnji »umetniškoteatralni večer« okrogle dramske cene. Edino izjemo je delala v tej pisani družbi popolnoma nesposobnih, zato pa tembolj domisljivih mladih ljudi gdč. Maša Slavčeva. Ima igralski talent zna si izbrati primerno formo ter poizkuša podajati verne ženske emocije s prav prijetnim glasom, občuteno mimiko in z okretno telesno dinamiko. Sva-tujemo ji, da se oklene resnih gledaliških ig-alcev in priključi »staremu« odru! Glede ostalih pa je že včerajšnje maloštevilno ob-činstvo izreklo svojo sodbo: salve smeha so spremljale kljub dobrohotnosti številna, že prekomerna mesta. Smatramo tudi, da Dramsko gledališče ni mesto za take poizkuse in nastope. Kljub naivnosti, neobčutljivosti za smešnost otopenosti za blamažo, ter neresni pripravi pa ne trdimo, da moramo mlado družbo a limine odklanjati. Naj se je oprime dela, resnega študija, temeljite priprave ter skromnih nastopov, pa bo morda velika volja, ki se pri vseh očituje danes v naivni komičnosti, dozorela do kake prave gledališke vrednote. Prvi pogoj do takega resnega napredka pa je skromnost in študij! Družba naj si zapomni, da izživ-gajo druge svetovne pevice, če zgreše samo en ton in da bi jih bila taka publika, da se je nahajala včeraj v dramskem gledališču izdatno obdelala z gnillimi jajci in klofuta-mi. To samo za primer nekulturnosti ve-likih narodov in našo strpljivo primitivnost!

— Opera. Gostovanje g. Vučkoviča iz Zagreba. V Travlji prišlo v glavni solisti na svoj račun in tudi publika izlahka presodi njihove slabosti in vrline. Violeta je pela Frisekova kakor običajno zelo ljubez-njivo, simpatično in v tej svoji partiji kar prav lepo zadošča. Alfreda je pel Darian. Izgubil je že več ali manj svojo prvotno pla-hot in slutim, sodeč po vsem njegovem pevskem in igralskem nastopu, da bo po dovršenih pevskih študijah prav izvrstno vporabna moč. George Germon, Alfredov

oče je bil Vučkovič kot gost. Navzlic temu, da je slija njegovega glasu tekom dolgolet-nega umetniškega, silno uspešnega delova-nja izgubil na svežini, je vendar še to glas mehkega, lirčnega timbra, ki prijetno boža uho in ki seže vsled svoje nepriljene na-ravnosti tudi toplo do srca. Publika je pev-ca sprejela z živahnim odkritosrčnim odo-bravanjem, celo pri odprti sceni. Tudi osta-li pevci so storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da je Travlata dosegla uspeh, kakr-šnega vsled svoje glasbene in vsebinske prikupljivosti zasluži. Zbor in orkester do-bra. Opera je večše in spretno vodil g. Nei-fat.

— Sprememba repertoarja. Vsled obo-lestosti g. Cvejiča je danes nemogoča opera Don Juan in se poje mesto nje Mignon za red E. V dramu se vpripori Rosmersholm za red A.

— Hinko Nučič v Ljubljani. V četrtek dne 5. t. m. gostuje v naši drami režiser Hinko Nučič v naslovni vlogi Shakespear-jevega Othella. Odličnega zastopnika in umetnika naše drame najskrepleje pozdrav-ljamo na domačem odru in to tem bolj, ker hoče Ljubljana s tem gostovanjem prosla-viti 25letnico njegovega umetniškega delo-vanja. To delovanje je nam vsem jako do-bro znano in prav posebno cenimo še Nu-čičeve odlične zasluge za razvoj slovenske drame po prevaru in to v Ljubljani in Ma-riboru. Režiser g. Nučič se pripelje v Ljub-ljano danes dopoldne z zagrebškimi brzo-vlakom. Predprodaja vstopnic za to gosto-vanje se vrši pri dnevnih blaginjah v operi. Predstava je izven.

— IV. mladinsko muzikalno predavanje. V nedeljo 8. marca ob 11. uri dopoldne vrši se muzikalno predavanje, na katerem izva-jata operni pevec Nikola Cvejič in pev-ski zbor Glasbene Matice v Ljubljani iz-ključno le srbske skladbe. O srbski glasi-bi predava g. Srečko Kumar. Predavanje bo velezanimivo ter prosimo starše sloven-ske mladine, da pošljejo svojo mladež k temu predavanju. Sporedi se dobivajo v Matični knjižarni.

— »Jugoslavenska Njiva«. 5. broj, od 1. marta o. g. donosi članke dra. Luje Voj-novića (Spiljet pred 60 godina) i dra. Mila-na Preloga (Petar Veliki), Navele Vladimira Nazora (Voda) i Mislava Mihajlovića (Smrt prince karnevala), pjesme Ante Cet-tineca i Zlatije Turkalja. Zatim umjetnički i naučni pregled, u kojem o različitim edi-cijama i pojavima pišu M. Prelog, Fr. lie-šić, A. Bonifadić i dr.

— Wagnerjev »Siegfried« v poljskim. V Varšavi so vpriporili pred nekaj dnevi prvikat Wagnerjevo opero »Siegfried« v poljskim. Uspeh je bil ugoden.

Samo tekem marca se prodaja

radi opustive podružnice Občalnice na Dunajski cesti št. 29 (hiša Gospo-darske zveze)

manufakturno blago po skrajno nizkih cenah. — Ne zamudite prilike!

Julijska krajina.

— Tobak se je podražil in sicer tobak ni izdelal drana od lit 75 na lit 85 pri kilo-gramu, cigarete Sport od lit 130 na 140. Ti izdelki so na prodaj samo pri državnih zalozah v Julijski Krajini.

— V Postojni bo gostovala v nedeljo 8. tm. tržaška »Čitalnica«, ki vpripori tro-dejanko »Scampolo«, ki občinstvu povsod ugaia.

— Krav pustni ponedeljek okoli Kopra. S Koprščine se poroča šele sedaj o krva-vem pustnem ponedeljku. Fašisti iz Kopra so divjali po okolici. Prišli so v Lazareto, kjer so pretepali domačine kar od kraja, po-tem so v Bertokih pretepali domačine do kr-vi, enako v Rižanah, v Pradnih, in Pobekih, pri Čezarjih. V Pobekih so razbili tudi neke gostilno. Take izlete si dovoljujejo fašisti tudi še v letu 1925. Fašistovski nasilniki ne bodo kaznovani, pač pa pride lahko v zapoj zopet kak nedolžen Jugosloven!

— Gorška odvetniška zbornica je ime-la pred nekaj dnevi svoj občni zbor. Za predsednika je izvoljen dr. Marani. Ne v upravnih ni tudi ne v disciplinarni zbor ni bil izvoljen noben slovenski odvetnik in tu-di ne noben Italijan iz starih pokrajin. V Gorico iz Italije došli odvetniki se radi te-ga zelo razburjajo, slovenski pa prav nič.

— V Biljah pri Gorici vpripori tamošnje tamburaško in pevsko društvo 16. t. m. ljud-sko igro »Krivopriselniki«.

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“

Njegove nozdri so se razširile in zavohal je raz-lične vonje, ki so prihajali iz džungle. Njegove si-ve oči so se zožile, kakor oči roparske zveri. Po-tem pa se je skrčil in skočil na spodnjo vejo in v prihodnjem hipu zginil skozi goste vejeve. Z vso naglico je plezal po vejah, skakal iz drevesa na drevo, — plezal z naglico vervece, se spuščal po vejah navzdol, kakor bi ne bil človek, marveč opica, ki je vse svoje življenje preživela v vrho-vih dreves. Gnal se je z divjo naglico naprej, po-stajal je v daljših presledkih in klical v puščavo in čakal, da se od nekod odzove odgovor.

Tako je drvel iz drevesa na drevo nekoliko ur. Kar naenkrat je zaslišal pred sabo slab, komaj slišen krik opičjega samca, ki se odgovarjal nje-govim lastnim krikom. Njegovi živci so zadržeta-li in oči so se mu zasvetile. Zakriknil je znova in vospelil pot v smer, odkoder je ta glas prihajal.

Ko je Korak spoznal, da bi moral brez tuje pomoči umreti na mestu, kjer je ležal, je nazo-vovali Tantorja v jeziku, katerega je razumela ta ogromna žival. Zaukazal je slonu, naj ga zopet dvigne in odnese proti severu-vzhodu, kjer bi la-hko na stezah srečala ljudi. Tu je zagledal skupino ljudi, belokožcev in črncev. Ako bi se Tantorju

83

posrečilo enega teh ljudi zagrabiti, bi ga lahko pri-silil, da bi prerezal vrvi, s katerimi je bil Korak še vedno privezan na kol. Tako bi bil oproščen mukopolnih vezi in ne bilo bi mu treba umirati žeje in lakote. Toda ljudje so se pri pogledu na ogromnega slona razpršili na vse strani, kakor bi nekdo med nje ustreliš. In spomnil se je Korak na svojega starega prijatelja Akuta, na četo vele-opic in na njih kralja ter pričel klicati v njih go-voici na pomoč. Upal je, da ga morda vendarle sliši kaka opica. Ajaks je bila nenavadno inteli-gentna opica in njemu bi se gotovo posrečilo pre-rezati vrvi, kar je dokazal že takrat, ko je stari Rus privezal Koraka k postelji. In res: — Ajaks je v daljavi čul njegov krik, priskočil je in se mu polagoma bližal.

Toda predno je prišel Ajaks, mu je prišel nekdo drugi na pomoč.

Komaj je Veliki Bwana zapustil svoje bojev-nike in jim ukazal, naj ranjenega Baynesa in Me-riemo spremljajo v njegovo farmo, je dekle s sklo-novno glavo tiho jezдила za mladim Angležem, ka-teremu se je od vročine že bledlo. Po njeni glavi so blodile čudne misli, katerih bi nihče ne uganil. Končno pa se je očividno ojunčila in poklicala k sebi poveljnika bojevnikov.

„Jaz grem za Bwana!“ je kratko in odločno izjavila.

Črnc je odkimal z glavo.

„Ne! je odločno odgovoril. „Bwana mi je

naročil, naj Te peljem na njegov dom. Moraš torej z menoj, drugače bi se Bwana jezil in bi Te kaz-noval.“

„Torej mi ne dovoliš, da bi odšla?“ ga je vprašala.

Črnc je stopil za njenega konja, da bi jo mogel boljše nadzirati. Meriema se je nasmehnila in počasi jahala naprej, kakor da bi na Bwana že pozabila in ne mislila več, da hoče za njim. Toda naenkrat, ko je jahala pod gosto zaraščenim dre-vesom, je zgnila kakor meglja v solncu in črnci so začuden in prestrašeno gledali v zrak in na njenega praznega konja. Priskočili so k drevesu, v katerega velja je najbrže izginila, toda nikjer ni bilo več sledu o nji. Klicali so za njo, toda ni se odzvala, samo od nekod je prihajal tih, škodo-željni smeh, kakor da bi se jim nekdo hotel ro-gati. Poveljnik je takoj razposlal svoje moštvo na vse strani, da bi raziskali okolico, toda vrnilo so se brez nje. Končno mu ni preostajalo ničesar drugega, kakor da je nadaljeval pot proti bun-galovu Velikega Bwana; — to je moral storiti radi Morisona Baynesa, ki je bil nujno potreben zdravniške pomoči.

Meriema je hitela naravnost proti kraju, kjer je mislila, da najde Tantorja. Usmerila je pot tja, kjer so se zbirale črede slonov, kar ni bilo daleč od nasebine starega poglavarja. Tiho in urno je skakala z drevesa na drevo, v srcu misleč le na Kora-ka. „Ja, ja, da ga najde in privede seboj

na farmo Velikega Bwana, predno bi zopet brez sledu izginil v neizmernih puščavah džungle. To je smatrala za svojo dolžnost in tudi za svoje pravico. Mučil jo je strah, da ga je morda oam-il dim, da je morda ranjen, ali da je celo zgorel na grmadi, ki je bila že v polnih plamenih. Radi Ko-raka se ni nič premišljala zapustiti ranjenega Mo-risona Baynesa, ki je bil itak že pod varstvom Bwanovih ljudi in ki na farmi gotovo dobi vse potrebno pomoč in nego. Korak pa je zapušč-en brez pomoči in brez upanja na rešitev. Ko je tako brez odpočitka hitela naprej, je naenkrat nedaleč pred seboj zaslišala znani krik opičjega samca, ki kliče svoje družino in tovariše.

Meriema ni odgovorila. Pospešila je sama svojo hojo in letela kakor blisk skozi dreve. Njen bistri vonj je zavohal Tantorja in takoj je spozna-la, da ni daleč od kraja, kamor je namenjena. Ni za-klicala, ker ga je hotela presenetiti in to se ji je posrečilo. Čez nekaj minut je planila iz goščeve naravnost proti orjaški postavi slona, ki je počasi lomastil po gozdu in na svojem rilcu nesel moža, privezanega h kolu.

„Korak!“ je zaklicala Meriema iz drevesnega vejaveja nad njima.

Slon je takoj obstal. Položil je svoje breme previdno na zemljo in borbeno zarjovel. Bil je pripravljen, da brani svojega draga prijatelja, Korak je spoznal, čigav je glas in radostno vzkliznil:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. marca 1925.

Poglavje o značajih.

Ljubljane doslej še v nobenem zakonodajnem zboru ni zastopal klerikalac. Desetletja so se klerikalci zaman trudili, da bi dobili v pest to napredno trdnjavo, zavedajoč se, da bi bilo njihovo gospodarstvo v Sloveniji popolno šele, ako zavestno po vseh položajih na kmetih še tudi Ljubljano. Ni se jim posrečilo. Vsi njihovi poskusi, dasi jih je v njih stratenju podpirala z vsem svojim aparatom pokojna avstrijska vlada, so ostali brezuspešni. Slovenska prestolnica je z uspehom kljubovala vsem klerikalnim naskokom in napotom do večera.

Šele 8. februarja je padla ta narodna in napredna trdnjava, ki se je preneha 50 let z uspehom upirala i Nemcem i klerikalcem. Padla je, ker so napredno stvar izdali živji, ki so imeli sicer vedno polna usta naprednosti in svobodomiselnosti, v srcu pa so bili že zdavnaj vdani črni in rdeči internacionalni obnem. Napredno katastrofo pa so v prvi vrsti zakrivali oni, ki so se večer nosili rdečo kolo in sokolsko pero ter klicali na junaški megdan klerikalce, da jih pometejo z zemeljskega površja, danes pa stopajo — ba je v obrambi »višje« naprednosti — v eno fronto s klerikalnimi dušami proti onim, ki so večer kakor pol stoletja branili in ščitili napredno Ljubljano.

Napredne izdajice in uskoki so zapravili Ljubljano. Za enkrat jih je še sram tega svojega čina. Le dva, trije izmed njih so padli že tako globoko, da jih ni sram se javno bahati s svojim efijaškim činom. No, vsi, prav vsi so s temi vred na potu, ki je privedel tudi pokojnega dr. Verstovška, pa ing. Sernece in slične značaje v klerikalni ostrog. Vsi ti prijadro preje ali sleje v varno pristanišče klerikalizma in naj se ti bivši naprednjaki imenujejo že Serko ali Ravniar ali Deržić ali kako drugače. Njihova pot se je nagibala stalno navzdol. Danes spada v premi črni naravnost dol v črno taborišče. Nobeden še ni ostal naprednjak, ki je bil že enkrat v klerikalnem objemu!

In v tej družbi so še druge korifeji, taki, ki se še danes zaklinjajo, da so naprednjaki starega kova, ki jim ni večje svetinje, kakor so jim napredni ideali, taki, ki bi šli vsakogar tožiti, ako bi jim kdo očital, da igrajo pod enim klobukom s klerikalno sodrgo. In med temi je tudi mož, ki je nedavno tega pisal dr. Korošcu svojo očeno pismo, v katerem ga zaklinja, naj za vsako ceno pridržijo svoj ljubljanski mandat in ga ne odda svojemu namestniku Terpeglavu, ker bi s tem uničil vse delo, ki so ga »prijeteli slovenska« v zadnjem času izvršili in s tem pripomogli strani slovenskega ljudstva do zmage tudi v Ljubljani. Pismo je, kakor pravijo, učinkovalo. Na ljubo ljudem, ki še danes hodijo med nami in s tremi prsti prisegajo, kadarkoli hočete, da so prepričani naprednjaki in svobodomiselniki, obdrži dr. Korošec svoj ljubljanski mandat. In z njegovo pomočjo bodo sedaj ti »naprednjaki« reševali v Beogradu — slovensko, pa latinščino, odpravljali uradniške nadloge, ščitili trgovske in obrtniške koristi, branili industrijske interese! O, srečni časi se nam obetajo, ko bodo napredno stvar s Koroščevo pomočjo branili takile »svobodomiselnici«!

Češkoslovaški konzulat v naši državi. Češkoslovaško konzulat v naši državi je sklenilo likvidirati dosednji konzulat v Splitu in ustanoviti namesto njega novi konzulat v Skoplju, ker je postalo to mesto važno gospodarsko središče. V Splitu ostane samo honorarni konzulat. Tako bo imela Češkoslovaška v naši državi poleg poslaništva in generalnega konzulata dva generalna in dva navadna konzulata, in sicer v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju. Sprejela javnost je nezadovoljna s tem sklepom češkoslovaškega zunanjega ministrstva in apelira na češkoslovaško vlado, da razveljavi sklep glede likvidacije konzulata v Splitu.

Opozorilo društvom! Uprava Slovenskega Naroda opozarja vsa društva, da je treba društvene oglase in notice plačati takoj, ker uprava ne more društvom pošiljati računov za malenkostne zneske petih do desetih dinarjev. Cenik objavljenim noticam vseh vrst med tekstom je: 1. Društvene prireditve brez vstopnine ali brez zveze z materijalnimi dohodki: do 30 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par. 2. Društvene prireditve z vstopnino ali do 50 besed vsaka beseda 50 par, od 50 besed naprej vsaka beseda Din 1.—. 3. Nedruštvene prireditve (objave malogospodarskih organizacij, objave sebnih in gostilniških koncertov, posla, na, izjave, predklici, svarila itd.) do 50 besed vsak beseda Din 2.— od 50 besed naprej vsaka beseda Din 5.—. Najmanjši znesek je Din 30.—. 4. Objave velikogospodarskega, veleindustrijskega, bančnega itd. značaja: vsaka beseda Din 5.—. 5. Specialne reklamne notice manjšega ali večjega obsega za velikogospodarska podjetja se računajo po specialnih dogovorih in tarifih.

— Celjski dom in štaj. deželni zbor. Po poročilu iz Gradca so večer 3. t. m. v štajerskem deželnem zboru nemški nacionalci stavili posebno interpelacijo na deželnega glavarja o usodi »Celjskega doma«. Interpelantje navajajo najprej nekatere zgodovinske podatke o gradnji »Nemškega doma« v Celju in nato stavljajo na deželnega glavarja nujno vprašanje: Ali je deželni glavar pripravljen intervenirati pri zvezni vladi na Dunaju, da po svojem zastopniku protestira pri Društvu narodov proti kršenju manjšinskih pravic v kraljevini SHS. Deželni glavar je na to vprašanje odgovoril, da ni merodajen podajati končnih izjav na to interpelacijo in da interpelacijo predloži zunanjemu ministru na Dunaju.

— Jugoslovanski konzulat v Švic. Jugoslavija je izpremenila dosednji honorarni konzulat v Curihu v honorarni generalni konzulat. Dosednji voditelj uradov Milan Schwarz je imenovan za generalnega konzula. Švicarski listi pozdravljajo konzulatno povišanje z zadoščenjem in pričakujejo nadaljnega ugodnega razvoja gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Švicco.

— Službena obleka poštinskih nameščenec. Poštino ministristvo je točko 1. »Pravilnika za službeno obleko, tako-le izpopolnilo: Izjemno dobe službeno obleko takoj pri vstopu v državno službo uslužbenici pri poštini in brzojavnih ustanovah v Beogradu in v mestih, kjer ima svoj sedež poštino ravnavatelstvo in čekovni zavod, t. j. v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Novem sadu, Cetinju in Skoplju, ter uslužbenici, kateri opravljajo službo pri prevzemanju in oddajanju pošte na važnejših železniških križiščih in sicer v področju ljubljanskega poštnege ravnavatelstva pri kolodvorski pošti v Mariboru.

— Instalacijske pristojbine za izpremembe telefonskih postaj. Ministrstvo je izdalo z odlokom št. 3676 z dne 30. januarja t. l. naslednja pojasnila: Če postane naročnik sporedne telefonske postaje, ki je priključena na tujo glavno postajo, samostojen, to je glavni naročnik, plača za tako preureditev samo dejanske stroške, kakor da bi šlo po točki 3. člena 14. telefonskega pravilnika za izpremembo številke naročnika. Ako se izpremeni sporedni aparat glavnega naročnika v sporedno postajo, plača naročnik razliko med pristojbinama za instalacijo sporedne postaje (2000 Din) in sporednega aparata (300 Din), to je 1700 dinarjev. Če se pa sporedna postaja glavnega naročnika preuredi v glavno postajo, plača naročnik sam dejanske stroške. Ako se pri tej priliki sporedni aparat ali sporedna postaja premešča, mora naročnik poleg prej omenjenih pristojbin plačati tudi pristojbino za premešitev telefona. V obeh predloženih primerih so mišljene le sporedne postaje in aparati istega glavnega naročnika, ne pa tujega (čl. 7, točka 4 telefonskega pravilnika).

— Nagrade za plakati osnutek V. ljubljanskega velešoja. Natečaja se je udeležilo 25 konkurentov z 49 osnutki. — Prva nagrada Din 1.500 se je priznala g. Bogomilu Gorazdu v Ljubljani, druga 1000 Din g. Iku Marinku v Ljubljani, tretja 500 Din g. Gojmiru A. Kosu v Ljubljani. Dalje se je priznalo po Din 200 g. Janku Omahu, Janku Trpinu, prof. A. Černigoju in Jožici Mesariju, vsi v Ljubljani, ter Ladislavu Khamu na Dunaju. V žiriju so sodelovali gg. dr. Zarnik, prof. Vavpotič in akad. slikar Jakopič.

— Navzročilje pošte. Te dni je izšel zvezek o nevročiljih poštnih pošiljkah za mesec januar in je bil razposlan na vse poštne urade, kjer je v prostoru za stranke prilepljen občinstvu v vpogled. Pošiljatelj oziroma naslovnik teh pošilk se s tem poziva, da pridejo njih, sicer bodo po določenih dobi na javni dražbi prodane in pripade izkupiček za nedvignjene pošiljke v korist poštne uprave.

— Učiteljsko društvo za kočevski okraj ima svoj občni zbor v soboto dne 7. marca t. l. ob 9. dopoldne na deški osnovni šoli v Ribnici. Vsi nanovno vstopilji člani so najiskrenejše vabljeni, čeprav še niso prejeli društvenih glasil.

— Smrt vladilca ugriza škorpiona. V selu Zlatina pri Mostarju je te dni vršila smrti umrl 23letni Milan Dierić. Mladenič je prišel domov z zelo oteklo roko in ko so ga vprašali, kaj da se mu je primerilo, je odgovoril, da ga je pičil škorpion. Ker v selu ni nikakega zdravnika, so bolnika lečili seljaki, pokladajoč mu na roko razne maže in »zavbe«. Zastrupljen pa se je naglo širil in čez nekaj dni je nesrečni mladenič preminul v groznih mukah.

— Kdo je ovaduh? Z ozirom da Vašo notico »Kdo je ovaduh?« Vam sporočam tole: Med vojno sem bil kot civilni konduktor pri vojaškem trenu v Ljubljani. Nekaj časa je bil naš oddelek nastanjen po občini Ježici pri Ljubljani. Ker pa ni bilo nikakega pravega posla za vojaške ni za civilne voznike, so se ponavadi porazkropili po gostlinah. To je dalo povod službujočemu trenskemu stražmojstru za nenadno inspekcijo, pri kateri je naletel na vojaka, ki se je vračal domov. Bil je to komični stražar oddelega komandanta. Radi tega ga je pozval na odgovor. Ker je bil omenjeni trenski vojak slučajno vinjen, je nastal med njima prepir in pretep. V pretepu je vojak z nekim topim orodjem udaril stražmojstra s tako silo, da je omenjeni kasneje na eno oko ostelpe. (Imena vojaka in stražmojstra se več ne morem spominjati). Pripominjam, da je bil ta trenski vojak pri svojem komandantu kakor pri vseh drugih tovariših radi svojega lepega vedenja zelo priljubljen.

Zato so tudi vsi njegovi tovariši izpovedali pred vojaškim sodiščem njemu v prid. (Tako so pač menili izjavljali vsi njegovi tovariši, ki so bili večinoma Čehi.) Kljub temu pa je bil leta 1915. pri glavni obravnavi obsojen radi nepokorščine itd na smrt. Po obsodbi se je sam oddelni komandant trudil izposlovati pomilosočenje. (Ime dotičnega komandanta Vam lahko pove g. Marčan star. čigar rodbina je bila s komandantom dobro znana). Ves trud je bil zaman, ker ga je med tem časom nekdo še povrh denunciral radi neke izjave. Kdo je to bil, ne vem, ker mi njegovi tovariši niso mogli ali smeli povedati imena. Spominjam pa se, da se je takrat širila govorica, da je denuncijant neki Slovenec. Radi denunciacije je bilo njegovo pomilosočenje zavrnjeno in moč je bil leta 1916. na vojaškem strelišču na Suhem bajerju ustreljen. Spominjam pa se tudi prav dobro, da sem na lastne oči videl obleko, čepico in čevlje, prestreljene in okrvavljene. Vse to je prinesel od vojaškega sodišča neki vojak še isti dan v pisarno našega trenskega oddelka 7/13, ki se je takrat po preselitvi z Ježice v Ljubljano nahajala na Martinovi cesti na dvorišču gostilne gosp. I. Zupančiča. Ker se je zavzemal za siromaka, je bil komandant poslan na bojišče s to oddelko prevzeli sami Madžari. Ni izključeno, da je žrtve denunciral kak Slovenec, ker so bili med nami tudi taki, ki so bili sposobni za vsako dejanje. Denuncijant je vsekakor moral znati češki jezik, ker ustreljeni vojak, kakor se spominjam, ni bil več slovensčine. Ime dotičnika bi morda vedel g. Sluga, tapetnik in dekorater na Rimski cesti, g. Filip Pristov, slikar, ali morda brat g. Puha, trgovca s strešno lepenco, vsi v Ljubljani, kateri so svojočasno z menoj skupaj služili pri našem trenskem oddelku. Morda vedo o stvari gospodje kaj več povedati. Najdemo, da bodo te vrstice spravile malo več luči v to zagonetno afero. — Miloslav Firm, Rečica pri Laškem.

— Vse vesti, ki krožijo po Šiški, da so akademiki v noči od nedelje na ponedeljek razgrajali in razbijali, so neosnovane in neresnične. Lansirane so v javnosti z očitnim namenom, da škodijo dobrenomu imenu akademikov.

— V Zgornji Šiški namerava spomlad priči s pekarsko obrtjo g. Fr. Zajec. Pekarno otvori v hiši, ki jo je kupil od g. Katnerja. Pekarna je v Zgornji Šiški nujno potrebna.

— Ubožna krivica. Povodom justifikacije Caruge in Pripiča je nastal oster konflikt med krvnikom Mauserjem in mestnim fizikom dr. Hešteru. Ko dr. Hešteru po 11. minuti še ni mogel ugotoviti Pripičeve smrti, se je obrnil proti Mauserju in mu zabrusil v obraz: To ni nikako usmerenje, temveč mučenje človeka. Krivnik se izjavi, dr. Hešteru ni odzval, temveč je mirno opravil svoj nadaljni posel. Kakor sedaj javljajo osiobji listi, namerava Mauser dr. Hešteru tožiti radi razražanja časti in zahteva zadoščenje za izrečeno očitjanje. Zatrjuje, da je izvršil usmerenje točno po predpisih in ni kriv, da sta bila Caruga in Pripič tako močno narave, da sta rabila 12 do 15 minut za smrt na vešalih, dočim so drugi minucije mrtni po 6. ali 8. minuti.

— Tragična smrt starke. V selu Mitljani v Hercegovini se je te dni dogodila težka nesreča. Šestdesetletna starka Jovanka Anatič je zakurila peč. Ker ni hotela takoj goreti, je polila drva s petrolejem. V tem hipu je starki plamen bušil v obraz, vneli so se ji lasje in predno se je nesrečnica zavedala, je že gorela po vsem telesu. Sin, ki je prišel kasneje domov, je našel vso ožgano mater ležati mrtvo poleg peči.

— Strahovit sadiščni čin cigana. Pred sodiščem v Skoplju se je te dni vršila zanimiva razprava. Duda Muhamed, lepa 18letna ciganka iz Donjege Konjara, je tožila Isvana Delisa, kovača iz istega sela, radi teške telesne poškodbe. Duda je že skoraj dve leti stanovala pri Muharemu, bil je to pravi divil zalogar. Večkrat sta se oba ljubimca spetela. Nekega dne v oktobru preteklega leta je prišel Delil, kakor običajno, zvečer domov, ukazal je Dudi, da se sleče, jo zlorabil in ji nato zbečel noge in roke. Tako zvezano je nato z včernim pretepel ter jo nato mučil z razbeljenim železom na najbolj občutnih delih telesa. Delil je na sodišču svoje dejanje tajil, pomagalo pa mu ni nič in je bil obsojen na tri mesece ječe.

— Proti odedelosti deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOV ČAJ«. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

O BLEKE OBROKE MESTNI TRG 5 O. BERNATOVIC 124 T

Iz Ljubljane.

— Nadomestna volitev prispejnikov in namestnikov obrtnega sodišča v Ljubljani se bo vršila za volilno okrožje v Ljubljani dne 8. in 10. marca vsakokrat ob 8. do 1. ure, in sicer volijo: 1. delavci, oziroma delojemalci dne 8. marca ob 8. do 1. ure v Mestnem domu (velika dvorana), Krekov trg. 2. podjetniki, oziroma delodajalci dne 10. marca 1925 od 8. do 1. ure v mestni posvetovalnici na magistralu, Mestni trg, kakor je to označeno na glasovnicah, katere bodo prejeli vsi vpisani volilci, dostavljene v svoje obrate. Voliti se smejo samo osebe, ki so vpisane v volilnem imeniku.

— Uduženje rezervnih oficirskih i ratniških podobor Ljubljane (poštni predil), sklicuje obvezni članski sestanek na 12. marca 1925. ob 8. zvečer v oficirskem domu. Dnevni red: Navodila delegatom, ki se udeležijo rednega zbora udruženja v Beogradu dne 15. in 16. marca 1925. Razgovor o

načinu razdelitve 80 uniform, ki nam jih je nakazala središnja uprava. Člani, ki se sestanka ne bodo mogli udeležiti pa žele dobiti uniforme, naj javijo najkasneje do sestanka na goreni naslov svoj točni naslov z navedbo reda orožja. Cena kompletne uniforme obstoječe iz kape, bluze, čakšire, šinjela, haveloka se določi po premoženjskem stanju od 300 do 700 dinarjev. — Upravna pododpora.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V četrtak 5. in soboto 7. ob 18.15. vaja za inčnan zbor. V nedeljo nastop, zato točno udeležba nujna. Detaljni vaj v tem tednu ni. — Odbor.

— V društvu »Soča« v Ljubljani predava v soboto dne 7. tm pri Levu g. dr. Matija Ambrožič, šef zavoda za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani in sicer o temi: »Zdravniški stan in nacionalizem«. Začetek ob pol 21. zvečer. Vstop prost.

— Smrtna kosa. V državni bolnici je no dolgi mučni bolezni umrl g. Viktor Gillich, trgovski poletnik. Pokojnik je bil v trgovskih krogih dobro znana oseba. Spreten v svojem poslu je užival povsod уваževanje in simpatije. Pogreb bo jutri v četrtak ob 16. iz državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin!

— Sestanke triglavorci je danes v sredo ob pol 21. v restavraciji »Zvezde«.

— Gremilji trgovcev v Ljubljani sklicuje za petek dne 6. t. m. ob pol 20. zvečer v gremiljni zborovalnici, palača Ljubljanske kreditne banke, Aleksandrova cesta 2-1. sestanke glede ureditve vprašanja najemnine za poslovne lokale. Vabijo se vsi interesi, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

Hurde in ključ
nogavic z zigom in znakom (jedo, modro ali zlato)
„ključ“
da se prekoparči, kakor 1 par traia prekoparči 4 par drugih. — Dobivajo se v prodajalnah. — Nogavice brez ziga „ključ“ so ponarejene. 39 L

Iz Celja.

— Društvo Sokolski dom v Gaberju ima svoj redni občni zbor dne 5. t. m. ob 20 uri v zborovalnici Sokolskega društva v Celju z običajnim dnevnim redom.

— Glavna skupščina Celjske Sokolske župe se je vršila preteklo nedeljo v telovadnici Sokolskega društva v Celju. Od 20 včlanjenih društev jih je bilo zastopanih 18. JSS je zastopal podstarosta brat Bajželi. Skupščina je otvoril namestnik staroste brat Smertnik. Spominjal se je v svojem nagovoru med drugim tudi pokojnega dr. Rosina, ki je bil med ustanovitelji celjskega Sokola. Predsedstvo skupščine je prevzel nato brat Poljšak, prvi podstarosta. Nato so sledila poročila društvenih funkcionarjev in volitve, pri katerih je bil izvoljen za starosto dr. Gvidon Serneec, za njegovega namestnika Poljšak Ferdo in dr. Ročnik Rudolf. Za župnega načelnika je bil izvoljen Lojze Jerin, v savezni odbor dr. Serneec, za zastopnike v savezni skupščini J. Smertnik, dr. Serneec, Kuček, Jerin in Poljšak. Zupni zlet se vrši 14. junija v Zalcu.

— Kraljeva organizacija Jugoslovenske demokratske stranke za mesto Celje ima svoj redni občni zbor v sredo 11. marca ob 20. uri zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Odbor pričakuje polnoštevilne udeležbe.

— Celjsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek 9. t. m. predava v risalni meščanske šole g. Edo Šimcni o temi: »Narodno gospodarstvo pri starih Egiptčanih«. — Spomenica odvnetih in notarskih uradnikov Celju. Društvo slov. odvnetih in notarskih uradnikov v Celju je poslalo vsaki odvnetikom in notarijem spomenico, v kateri predlagajo: 1.) Ob sobotah naj se uvede v vseh odvnetičih in notarskih pisarnah nepretrgno uradovanje od 8. do 13. ter naj bodo popoldnevni prosti. 2.) Popoldneva naj bodo prosti ti-le dnevi: Velika sobota, binkoštna sobota ter dan pred božičem, v katerih dnevih se je do sedaj že itak v večini pisarn delalo samo dopoldne do 12. 3.) Prav tako naj bodo prosti ti-le narodni prazniki, Vidov dan in praznik narodnega ujedinjenja, kateri dnevi so že skoro brez izjeme v vseh pisarnah do sedaj bili prosti ter se nanaša zahteva, da še na eno redke izjeme, v katerih bi se to do sedaj morda ne bilo zgodilo. Ako do 5. marca t. l. društvo ne sprejme nasprotnih izjav, bo smatralo, da so njegovi predlogi sprejeti.

— Porota. V ponedeljek se je pred celjskim okrožnim sodiščem pričelo pomladsko porotno zasedanje. Kot prvi se je zagovarjal radi hudodelstva uboja 19letni posestnik sin Franc Jesenek iz Bovš, kateri je 28. septembra 1924 na poti iz Bovš proti Razgorju napadel in pobil na tla Karla Podergajza in mu prizadel tako težke poškodbe, da je Podergajz vsled istih v celjski bolnici umrl. Jesenek je bil po krivdoreku porotnikov obsojen na podlugo leto težke ječe.

Kakao Van Kaster!

Strahovit umor pri Dobovi.

Priznanje trgovca Hotka.

Dne 27. februarja je bil umorjen in opan trgovec Josip Kraljič iz Senkovec, o čemer smo poročali pred dnevi. Umora je bil osmujena trgovca Josip Hotko iz Marje Gorice. O aretaciji morilca nam poročajo sledeče podrobnosti:

Orožniki postaja v Brežicah je takoj uvedla obširno preiskavo. Orožniki so se

predvsem zanimali, kdo da je bil kritičnega dne v družbi s Kraljičem. Zaznali so, da je bil v gostilni navzoč tudi trgovec Josip Hotko. Ta je imel pri sebi nekaj zavitek rumenega papirja, dolg približno 60 cm. Hotko je odšel iz gostilne ob tritret na 10., dom čim je Kraljič odšel kasneje. Umora je bil takoj osumljen Hotko.

Hotko, ki je znan, da ga orožniki iščejo, je prišel 1. marca sam na orožniško postajo in spraševal, kaj da hočejo od njega. Bil takoj aretiran. Naravno da je zatrdil, da je nedolžen, videlo pa se mu je po vedenju, da nima čiste vesti. Trdil je tudi, da je pač bil kritičnega dne v gostilni, da pa je ob tritret na 19. odšel v Marijo Gorko. Ob 20. je bil doma. V papirju da je imel zavitek dežnik. Na vprašanje, kje da je bil v soboto, je odgovoril, da je šel ob 8. zjutraj v Brežice, kjer se je zanimal za ceno fižola in krompirja. Ob 19. se je vrnil domov. Ko so mu predložili, da je njegov zgovor v protislovju z dejstvom, je priznal, da je umoril in oropal trgovca Kraljiča.

Njegova kupčija je bila slaba, zabredel je v dolgeve in večkrat je razmišljal, kako bi prišel do denarja. Večkrat je mislil umoriti Kraljiča, pri katerem je vedno videl večje vsote denarja. Sledil je tudi večkrat Kraljiču v Zagreb, da je videl, kako kupčije objavlja ter je vedno prežal na priliko, da ga ubije. Ta se mu je nudila dne 27. februarja. Zjutraj ob 8. je svojo dvocevko zlozil na dva dela ter jo oмотal v rumen papir. Nato se je odpravil v Zagreb, misleč da tam najde Kraljiča, ker je ta vsak petek redno prihajal tja nakupovati živino. Čakal je Kraljiča do pol 16. na južnem kolodvoru, nato pa se je vrnil v Dobovo, kjer je v gostilni Megovac naletel na Kraljiča. Ta je kupil od Hotka tele in mu dal 100 Din predupma. Hotko je pri tem videl, da ima Kraljič pri sebi večjo vsoto denarja in sklenil je, da ga ubije. Odšel je iz gostilne ob tritret na 19. ter se vlegel na tla za železno nasipom, nad katerim vodi cesta iz Dobove proti Brežicam. Tu je nabil puško in prežal na Kraljiča. Nekako četrta ure kasneje je prispel Kraljič. Ko je bil ta nekako 24 korakov oddaljen od njega, je Hotko sprožil puško. Kraljič je skočil s kolosa, kričaje: »Jož! jož!« Hotko je skočil sedaj iz zasede in iz daljave 30 korakov oddal na Kraljiča se en strel. Kraljič je padel na tla. Hotko pa je priskočil in siloma odprl vstolnik, katero mu je odzvel, je bilo 11.30 Din in žepna ura, tako pravi Hotko. Kraljiča pa je nato položil na železniško progo in poleg trupla položil prazno listnico. Kolo je treščil v vodo. Po krvavem zločinu je odšel Hotko domov in rekel ženi: »Daj večerjati!« Po večerji je rekel ženi: »Evo ti novca, jaz sem ubil Kraljiča in ga vrgel na progo!« Ženo je legel nato spat, popreje pa sta še prešela denar. Drugi dan ob 8. se je z vozom odpravil v Brežice, kjer se je v hotelu plačal 5707 Din dolga. Nato se je odpravil v Zagreb, kjer je v neki trgovini poravnal 2988 Din dolga, mesarju Zgajmstru pa je plačal 1100 Din. Ko se je zvečer vrnil domov, mu je žena povedala, da so ga iskali orožniki. Nato je odšel Hotko sam na orožniški postajo. Pri hišni preiskavi so orožniki našli Kraljičovo oro v svinjaku, puška in browning pa sta bila zakopana na dvorišču. Pod streho je žena skrila 1000 Din.

Dne 2. marca po priznanju zločina je bil Hotko z orožniško eskorto odpeljan na kraj zločina. Tam je bilo zbranih okoli 2000 ljudi, ki so hoteli morilca linčati in orožniki so ga komaj obvarovali. Na lieu mesta je Hotko točno opisal svoj zločin in pristavil je, da mu je žal, da je Kraljiča umoril za tako majhno vsoto. Upal je, da dobi pri njem najmanj pol milijona dinarjev. — Morilca so izročili sodišču.

Sokolstvo.

— Predavanje »Sokola v Štepanju vasi. Sokol v Štepanju vasi je priredil v soboto 28. febr. lepo uspešno predavanje. Navzoče je pozdravil br. prosvetar Kosmač, kakor je bil br. Fran Selan obširno očetil biografijo našega največjega pesnika dr. Fr. Prešerna. Za njim je predaval dr. Fran Lokar o kmetskem kralju Matiji Gabcu, sestra Marica Zgur pa je posvetila svoj govor velikemu vodji slovenskega naroda, pisatelju in poborniku sokolske ideje dr. Ivanu Tavčarju. Bil je to lep kulturni večer, žal da je bil obisk zelo pičel. Želeli bi bilo, da se narodno in sokolsko zavedno občinstvo v večji meri udeležijo teh predavanj, da take dokazuje svojo kulturno zrelost.

Turistika in sport.

— Građanski v Ljubljani. Bivši prvak Jugoslavije Građanski iz Zagreba igra v nedeljo 8. tm. s kompletnim prvim moštvom prijateljsko tekmo s Primorjem v Ljubljani.

— Smučarska tekma se je vršila v nedeljo v Lazu pri Cepovnu. Prišlo je veliko število smučarjev iz Gorice, Trsta, Reke, Vidma, Trbiža in iz drugih krajev. Vreme je bilo neugodno, smučarji pa so vendar vztrajali.

— Nedeljska tekma Amateure - Rapid na Dunaju je zaznamovala 400 milijonov dohodkov, kar je okoli 350.000 dinarjev. S takimi dohodki se lahko prosperira šport!

— Urugvaj prispel v Evropo. Kakor javljalo iz Pariza, je prvak Urugvaya, klub National, prispel v Marsello.

— F. C. Barcelona, prvak Katalonije. F. C. Barcelona je porazil v prvenstveni tekmi svojega glavnega tekmeca, klub Espanol, z 1 : 0. Zmagonosni goal je zabil Samitier. Proti koncu tekme je šel vratar Espanola, glasoviti zamorec, v napad, kar pa vseeno ni koristilo Barceloni. S svojega zmago 6 : 0 proti Terassi si je Barcelona popolnoma zagotovila prvenstvo.

— 35 ur v vodi. Plavac Petro Cantrelli je postavil v Buenos Airesu nov svetovni rekord v vztrajnem plavanju. Cantrelli je ostal 35 ur nepretrgoma v vodi, in je preplaval s tokom plavajoč velikansko progo 180 km. na uro približno 5.150 km.

Gospodarstvo.

Tržno porečilo.

Domača tržišča. Tendence na žitnem trgu, ki je bila ves teden labilna, se je zadnje dni nekoliko zboljšala. Zanimanje inozemstva za naše žito je neznatno. Cene so ostale večinoma nespremenjene. Dovolj s kmetov je neznaten. Promet na novosaški borzi je bil majhen (288 vagonov). Pšenice je bilo prodano 14 vagonov. Ponudba in povpraševanje po pšenici je slabo. Cene so varirale za bačko blago od 460 do 455, koncem tedna 460 dinarjev. Ajlini se niso posebno zanimali za pšenico, ker moka ne gre v promet. Velikih zalog v državi nimamo, zato bazirajo cene samo na domači konsumaciji. V Srbiji so zaloge pšenice večje nego drugod, zato je tam tudi ponudba večja. Povpraševanje po srbski pšenici je v Novem Sadu slabo. Cene varirajo med 390—395 Din. Koruze je bilo prodane 234 vagonov. Povpraševanje po koruzi je naraslo leže koncem tedna, ko so se začeli izvozniki karjati za blago, ki gravitira po Donavi k Braili, ker v drugi smeri naše blago ne more na zunanja tržišča. Tržišča v Braili, Pragi in na Dunaju so preobložena s koruzo. Ta tržišča so nakupila v zimskih mesecih več koruze, nego so jo potrebovali in zato jo zdaj sama ponujajo. Notranjega povpraševanja še ni, izvozniški Bosno, ki pa bo kupovala koruzo leže koncem marca in začetkom aprila. Cene prompnege blaga so notrale v Bački 190—195, v Sremsu 195 Bačke koruze je bila padla za marec — april na 207.50 Din, koncem tedna pa je zopet poskočila na 212.50 Din. Blago za izvoz po Donavi so ponujali in plačevali koncem tedna po 200 Din. Ponudba je bila slaba. Bratislava je ponujala za marec po 134 do 135 Kč, za april 138, za maj 141. Za Brailo so plačevali našo koruzo po 170—173 šillingov. Italija se malo zanima za našo koruzo. Plačevala je po 2.55. Moke je bilo prodano 14 vagonov. Povpraševanje je bilo zelo slabo. Volaški dobavitelji so povpraševali po črni moki. Cene so bile sledeče: »0« 660, »2« 595, »6« 460, »7« 390. Mekin se je prodalo 4 vagona. Ponudba je velika, kupcev zelo malo. Bačke mekine v vrečah so kupovali po 160 Din.

Inozemska tržišča. Dunajski trg je podlegel hosiurajočim vestem iz Amerike, vendar se pa trgovina ni mogla razviti v nobeni smeri. Notranje za Rosafe je poskočilo na 336 angleških funtov. Na Dunaju notira domača pšenica 55 do 56, madžarska 62—63, jugoslovenska 60—61, Rosafa 61—61.50; rž domača 50—51.50, buimpeštanska 50.50—51.50, ječmen domači 52—56, češko — moravski 62—65, koruza 30.50—31.50, oves romunski 40.25—41.25; avstrijsko seno prešano polsladko 12.50—13, sladko 14—15, ržena slama prešana 10.50—11. Na madžarskem trgu je precej živahno. Pšenica notira 580.000 mK, rž pa 460.000 ab postala. Češkoslovaško tržišče je brez večjega prometa. Cene notrajo: domača pšenica 255—273, domača rž 215—222, ječmen 250—270 Kč. Na Grškem notira pšenica I. 16, pšenica II. 15, rž 10.15, oves 9, ječmen 10.18, koruza 9.10, pešenična moka »0« 18.10, mekine 2.20. V Newyorku notira rdeča pšenica 21 3/4 dol, koruza 13 1/4. V Chicagu notira pšenica za maj 195%, za julij 167%, koruza za maj 133%, za julij 135%, rž za maj 167%, za julij 143, za september 125%.

Finančno stanje sovjetske Rusije.

Podržavljeni sovjetski industriji je potrebno potrebno znanje posojilo. Moskovski politiki si že dolgo prizadevajo, da bi našli v inozemstvu lok za zpropadajoče narodno gospodarstvo v obliki izdatnega posojila v dobri valuti. V ta namen približno sovjetski listi neprestano zelo optimistična poročila o stanju ruskih financ in državnega proračuna. Ali celo iz teh poročil in referatov sovjetskih gospodarskih činiteljev lahko sklepamo o skrajno neugodnem finančnem položaju Rusije. Finančni komisar Sokolnikov trdi, da ruski državni proračun stalno narašča, kar je dokaz, da tudi narodno gospodarstvo rapidno okrevlja. Res je, da proračun, izračunan v novi valuti — červoncu, narašča. Če pa vpoštevamo različno vrednost červonca v zadnjih letih ter jo primerjamo z vrednostjo predvojne rublje, vidimo baš nasprotno sliko, kar dokazuje tudi naslednja tabela:

v milijonih	
državni proračun červonci predvojni rub.	
1922—23	1.360
1923—24	1.245
1924—25	1.760
	1.190
	2.080
	1.000

Če je torej v državnem proračunu izražen gospodarski položaj države, moramo v nasprotju s finančnim komisarjem priznati, da rusko gospodarstvo sistematično nazaduje. In dasti je letošnji proračun sovjetske Rusije po faktični vrednosti manjši od lanskega, lahko dvomimo o njegovih številkah. Sam profesor Sirovov, ki analizira v oficijelni »Ekonimiki. Žizni« sovjetski proračun, naglašja, da je bil sestavljen v atmosferi lakote, ki preti mnogim produktivnim pokrajinam (sev. vzhodna Rusija, Ukrajina in centralne gubernije. V 12 gubernijah je znašal brutto pridelek od 1 ha 2 puda = 33 kg). Slaba letina ne gre samo na račun žita, temveč tudi krompirja in sena. Najboljši dokaz kritičnega položaja ruskega gospodarstva je v tem, da je začela sovjetska vlada kupovati v inozemstvu večje količine žita.

Če hočemo pravilno oceniti dohodek v letošnjem sovjetskem proračunskem letu, moramo vpoštevati tudi nove ukrepe vlade v trgovinski politiki. Ker državne trgovske zadruge in konsumna društva neprestano izpodirivajo privatno trgovino, se morajo logično znižati tudi dohodki od dohodninskega davka; državne trgovske zadruge imajo glede davčnih dajatev velike privilegije.

Profesor Sirovov je izračunal, da bo znašal deficit Rusije v tekočem proračunskem letu okrog 690.000.000 červoncev, če državni izdatki ne bodo dovolj omejeni in znižani (l. 1922-23 je znašal deficit 472 milijonov, leta 1923-24 pa 564 milijonov). Druge sovjetske avtoritete, kakor Kamenjev, Rykov in Sokolnikov trdijo, da bo znašal letošnji deficit kvečjemu 200 milijonov červoncev. Vsekakor bo znoten in, kar je najvažnejše, ne bo krit razen z emisijo novih novčanic, ker so se vsi poskušali z notranjim posojilom izjalovili, zunanjeja posojila pa inozemski kapitalisti bržkone ne bodo dali vladi, ki hoče na vsak način uničiti kapitalistični svet.

—g Stanje narodne banke dne 22. febr. Posojila pri Narodni banki so se v tretjem tednu februarja znatno znižala (za 26.6 mil. din.), žiro se je pa povzela za 23 mil. Din. Svoje terjatve je država zvišala za 16.1 mil. D, in ker se je aktivni saldo raznih računov znižal za 34.9 mil., je zelo nazadovao tudi obrok novčanic. Kovinska podlaga se je znižala za 274.659 Din neznane valute. Kovinska podlaga je znašala 22. februarja 446.184.634 Din in sicer 72.364.477 D v kovanim zlatu, 17.456.567 v kovanim srebru, 3.616.943 Din v tujem denarju in 352.746.648 Din v devizah; eskont in lombard je znašal 1.379.642.025 Din, aktivni saldo 534.855.311, obrok novčanic 5.729.027.680, državne terjatve 26.323.450, žiro in druge obveznosti 671.971.282 Din. Ostale postavke in obrestna mera je ostala neizpremenjena.

—g Znižanje železniških tarif. Na seji ekonomsko-finančnega odbora dne 28. febr. je bilo soglasno sklenjeno, da se pri izvozu domačega sladkorja letošnje sladkorne kampanje do 1. novembra t. l. znižajo železniški tarifi za 30 %. Prometno ministrstvo predlaga to znižanje, ki se vpleta s splošno tendenco, da se železniški tarifi znižajo za 20 %.

—g Nova industrija v naši državi? Ruski strokovnjak v industriji nafte, ing. L. Baskakov, ki je organiziral eksploatacijo znamenitih vrelcev nafte na jugu Rusije, se peča že 3 leta s preiskovanjem naftonosnega ozemlja v naši državi. O rezultatih svojega dela je poročal na sestanku zveze ruskih inženirjev v Beograd, izjavil je, da so v timoškem in podrinskem okraju, v Črni gori in v nekaterih krajih Slovenije velike količine nafte. Po zatrdilu Baskakova, ki je veljal v Rusiji glede nafte za avtoriteto, je zlasti bogat timoški okraj, kjer bi z razmeroma neznatnimi s roški prišli do ogromnih količin nafte. Baskakov trdi, da je potrebna samo izdatna pomoč države in angažiranje resnih kapitalistov, pa dobi naša država novo industrijo.

—g Pospeševanje našega poljedelstva. Poljedelsko ministrstvo priredi letos več poljedelskih razstav, ki imajo namen propagirati in kvalitativno dvigniti naše pridelke. V maju bo poljedelska in živalska razstava v Bliolju, v juniju v Skoplju in Mostarju, v juliju v Jagodini, Sinju, Banjaluki in Vukovarju, v avgustu v Somboru, Vršcu in Požeju (slavonski), v septembru v Tuzli, Osijeku, Novem Sadu in Smederevu, v oktobru v Varaždinu, Iluku in Negotinu.

—g Naše posojilo v Franciji. V soboto je francoski parlament odobril člen finančnega zakona, ki predvideva za Poljsko in Jugoslavijo material in predujem do svote 40 milijonov, komunisti so glasovali pro.

—g Pošne znamke. V glavnem skladišču znanj je bilo začetkom letošnjega leta poštnih znamk in vrednostnih papirjev za 600 milijonov dinarjev. Vrednost vseh znamk v državi znaša 47.950.000 dinarjev. Mesečno gre v promet za 25.000.000 znamk.

—g Bolgarski premog. Te dni so se širile vesti, da namučena Bolgarska pošiljati Jugoslaviji na račun reparacij dnevno 50 vagonov premoga. S tem bi bila zelo prizadeta naša rudniška industrija, ker bi pridobivanje premoga logično nazadovalo in zato bi zavladala med rudarji brezposelnost. Merodajni krogi izjavljajo, da je bojazen neupravičena. Naša država hoče predagati Bolgariji, da nam plačuje dnevni prebitok 23 vagonov v gotovini. Tako pridejo naši rudniki na svoj račun.

—g Regulacija obrestne mere. Na skupnem sestanku denarnih zavodov (bank, večjih hranilnic in posojilnic) v Sloveniji dne 28. februarja t. l. se je sklenilo pristopiti kar najhitreje k regulaciji obrestnih mer. Kakor je znano, je dala inicijativo v tem vprašanju Narodna banka kraljevine SHS. Današnja denarna situacija faktično zahteva, da se to vprašanje uredi in sicer ne le za vlogo, ampak tudi za posojila. Da se ta za naše gospodarstvo vevaležen cilj doseže, se bo izdelal načrt glede skupnega in enotnega postopanja vseh večjih denarnih zavodov naše države in smemo upati, da se uresniči v najbližnji bodočnosti. Tako se približujemo tudi na denarnem trgu predvojni normalnim razmeram. Gotovo je, da bo regulacija obrestne mere vplivala kar najugodnejše na ozdravljenje današnjih neznosnih razmer v industriji in trgovini ter pospeševala stavbeno podjetnost.

—g Oddaja pravice prometa in transportiranja monopolisti in druge robe v Beogradu se bo vršila pri upravi državnih monopolov v Beogradu dne 20. marca t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi pogoji ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja lesa (okoli 10.000 m³) se bo vršila dne 20. marca t. l. pri direkciji šum v Sarajevu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Na luno bi radi leteli.

Dva znamenita astronoma in raziskovalca prirode, prof. Godard in Obert, se že več let pečata s problemom, da-li je mogoče zgraditi aparate, ki bi se dvignili nad ozračje in dosegli luno. In oba sta prišla do zaključka, da je s pomočjo moderne tehnike mogoče doseči ta cilj; treba je samo premagati vse zapreke, ki se obetajo pri graditvi takega medplanetnega letala in poskrbeti za odgovarjajočo gonilno silo. Godard predlaga napravitl raketo, napolnjeno z eksplozivnimi snovmi. Raketa je prikladna, ker se dviga enakomerno, do čim bi granata ne odgovarjala temu cilju, ker njena hitrost rapidno pojema. Godard smatra, da bi lahko posetili luno, če bi se posrečilo napraviti dvojno raketo, ki bi imela na vsak kilogram teže 800 kg gorilnih snovi. Seve bi sedeli v taki raketi ljudje. Vendar pa se njeni profesor se ni lotil praktičnih priprav za polet na luno, ker je njegov načrt v tej obliki težko izvedljiv. Zanimivo bi bilo izvedeti, če bi bil profesor pripravljen sestiti v tako raketo in čakati, kdaj eksplodira pod njim to čudno letalo, ki bi ga poneslo na luno. Zdi se nam da bi profesor mahoma opustil svojo nakano, čim bi bilo treba res zajahati raketo.

Nemški profesor Obert pa smatra, da bi bile pripravne za tak medplanetni polet goste gorivne snovi. Tudi njegova raketa je dvojna. Za spodnjo gonilno raketo hoče uporabiti alkohol in zgornjo kisik, za zgornjo rotniško pa vodik in kisik. To so največje sile, kar jih poznamo doslej. Godardova raketa bi planila v nebeske višave s hitrostjo 2 km v sekundi, za njo bi se pa poznala ognjena pot. Obert bi dirjal po vesoljstvu s hitrostjo 5 km v sekundi. Obema lahko želimo večno pot, če se mislita resno preseliti na luno.

Peri s „SAMOBELINOM“!

Pust v Parizu.

Pariz, koncem februarja. Stara francoska narodna pesem pravi: Mardi-Gras, N'en vas pas!

Je ferai des crêpes... Toda Mardi-Gras (pustni torek) s svoj povorko našemiljenec je že dolgo izginil. Sport ga je ubil. Dananši Parizani in Parizanke bi nikakor ne bili zadovoljni, če bi stali prosil popoldan na oglu kakšnega bulvarja in gledali pusne šeme in metaenje konfitejev. Taki časi so prešli in se ne vrnejo nikoli več.

Že na pustno nedeljo se je to opazilo. V blestem zimskem solncu se je le tu in tam znašla kaka maska, toda ljudstvo ni plesalo in prepevalo po cestah, drlo je v kinematografe, zvečer pa v razne »bals de nuit« in maskerade.

Počelki praznovanja karnevala segajo v daljino, temno preteklost, toda do zadnjega časa je Pariz vedno praznoval z upravo južno živahnostjo. Edino dve mestni sta ohranili stoletno tradicijo pustnega veselja: Nizza in Benetke. Kar pa s tiste posta, ki sledi pustu, so se ga v Parizu do konca 18. stoletja zelo strogo držali: od pepelnice srede do velikega petka so bile vse pariske mesnice zaprte, izzveznišci one, ki je zalagala Hôtel Dieu (bolnišnico). Brez zdravnikovove dovoljenja nihče v tem času ni mogel kupiti mesa. Sedaj so mesnice zaprte samo na veliki petek in še ta dan lahko je meso, kdor si ga kupi prej, snji dan.

Mesto pustnih šem so imeli letos Parizani priliko videti tibetsanske svečnikarje, imenovane lame, ki potujejo po Evropi. Pariz jih je povabilo francosko zemljepisno društvo. Sedem jih je, ki so zapustili svoj samostan v višini 4000 metrov nad morjem v večno zasneženem tibetskem gorovju. Spremlja jih tolmač in eden nosačev, ki je spremljal ekspedicijski britanskega generala Bruceja na Mount Everest.

Za letošnji pust plešejo Parizani nov ples s sedmimi točno definiranimi figurami, imenovan »raquette«, po peti in šestih figur, v katerih plesalci posnemajo gibanje igralca tenisa, ki udarja žogo od leve na desno in od desne na levo. Ta novi ples je skozi in skozi koristen in eleganten in nima ničesar skupnega z divjim »raquette«, ki je bil še pred kratkim najpriljubljenejši ples v nočnih lokalih (boites) na Montmartru. »Raquette« plešejo po melodiji Raquel Mellerjeve popevke »Aie, aie, aie!«, ki jo danes žvižga vsak pariski čevljarški valenec. Raquette je zbog svoje umerenosti in elegantnosti že prodr v najvišjo pariško družbo in prorokujejo mu, da bo v najkrajšem času izpodrinil ne samo huppo-huppo in ostale nove plesne, temveč tudi shimmy in foxtrota.

Povprečni Parizan, izzvezniš mladine, pa se ne zanima toliko za ples, kot za kino. Reči moramo, da so filmi, ki se danes kažejo v Parizu, mnogo boljši kot oni pred dvema, tremi leti, pa ne samo z umetniškega, temveč tudi moralnega stališča. Celotno kričevanje, senzacijski naslovi se danes skrivajo dobre, da celo prav dobre stvari.

Eden filmov, za katerega vlada ta teden velikansko zanimanje, se imenuje Le Fantôme de Moulin Rouge. To je drama, ki nas ne muči z nikakim psihološkim problemom, temveč nam prikazuje čudovite stvari, da se nam včasih kar lasje jezijo.

Vsebinska je kratko sledeča: Hčerka bivšega ministra ljubi poslanca, ki ji vrača njeno ljubezen. Njen oče pa je prisiljen vsled gotovih okolnosti objubiti njeno roko izdajatelju velikega pariskega dnevnika. Poslanec misli, da ga dekle ne ljubi več in oba sta nesrečna. Potem pa se začnejo goditi izredne stvari. Poslanec izgine. Plašči, ki vise v garderobi zabavalnice Moulin Rouge, se sami zamelejo iz obe-

To in ono.

šal in »odidejo«. Nekdo gre po bulvarju in hoče čita časnik. Ta naenkrat prične goreti. Dogaja se cela vrsta takih čudežev, tako da se celo ministrski svet posvetuje o tej zadevi. Ko eden ministrov govori, se nenadoma prikaže na njegovi mizi zajec, ki veselo skače po pivniku.

Kaj se je zgodilo? Poslanec, ki je bil globoko nesrečen, je šel k zdravniku in ga prosil, naj mu da lek zoper njegove dušne

bolečine. Ta zdravnik potem tajnega, samemu njemu znanega načina loči poslančev dušo od telesa. Poslančev duh se tako sprehaja brez telesa po Parizu in se zabava s tem, da uganja razne neumnosti. Slučajno pride na to, da ga njegova izvoljenka še ljubi in posreči se mu, vzeti izdajatelju dnevnika listino, ki kompromitira njegovega očeta.

Nato pa najdejo mrtvo truplo poslanca v doktorjevi hiši in ga obložijo umora itd. itd. Drama je vseskozi napeta, nje problem je zelo zanimiv.

Vsaka perica pere samo z Zlatorog milom!

VSAKA PERICA HVALI ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

Vsaka perica pere samo z Zlatorog milom!

Domovina biserov.

Do najnovejšega časa je prevladovalo naziranje, da nastanejo biseri v notranjosti zemlje, odkoder jih spravi na dan lava. Drugi naravoslovci so trdili, da padajo biseri iz vsevirja obnem z meteorji. Koncem prošlega stoletja je nastopil med znanstveniki mož, ki je trdil, da so padli biseri na našo zemljo iz vesoljstva in da je na zemlji toliko premoka zata, ker je izgorelo mnogo biserov. Znanstveni svet se mu je seveda smejal, ali čez deset let so našli ruski učenjaki biserne v meteorjih. V južni Afriki, ki je znana kot domovina biserov, so cele žile ohlajene lave, v kateri je mnogo dragocenih kamnov. Zanimivo je, da so našli v teh žilah zdrobljene dijamante, o katerih je znano, da so nakrški element. Po mnenju nekake nemškega naravoslovca so nastale te dijamantne žile, ko so padali na zemljo meteorji, ki so se z velikansko silo zarili v zemljo in napolnili razpoke. Drugi dokaz, da so dijamanti meteornege izvora, je meteorno železo, najdeno v Arisonu. To železo je nenavadno trdo. S težavo so ga razbili in našli v njem praznino, kjer so opazili koščke dijamantov. Iz tega bi se dalo sklepati, da je domovina biserov neke daleč v vesoljstvu. Sicer pa s tem ni povedano nič posebnega, ker je končno tudi domovina naše zemlje in vsega njenega stvarstva vesoljstvo.

Spomladanske novosti

za gospode — najlepših angleških vzorcev blago je dospelo. — Kdorkoli si nabavi novo obleko, naj si blago nabavi pri trdku Drago Schwab, Ljubljana.

24/L

Konec drzne sleparske družbe.

Policija v Bukaresti je prejela pred dnevi dva elegantna Grka, Petra Athidesa in Louisa Astrasa. Oba Grka sta člana tolpe, ki je izvršila najnevarnejše in najdrzneje sleparije.

Peter Athides je skupno z Athanazijem Barzacanom nekako v sredi preteklega leta obiskal pridelovalce oliv v pokrajini Amfissa. Oba sta se izdajala kot ugledna Atenca. Ker je bilo baš za časa žetve oljčnih semen, s'a oba tuja producente prepovorila, da jima prepuste žetev, češ da blago prodajata naravnost v roke veletrgovcem. Ker izkjučitv vsake prekupce, lahko nudita boljše cene. Ljudje so zaupali elegantnim tujcem in jima izročili oliv v vrednosti treh milijonov drahem. Dolgo časa so čakali producenti na denar, toda vedno je prihajal lakoničen odgovor, da blago še ni prodano. Med tem so lopovi s pomočjo Stamatasa Astrasa in njegovega brata Louisa blago že zdavnaj prodali ter si izkupičke razdelili med seboj. Zasnovali pa so tudi še nov, peklenški načrt.

Družbi je uspelo nekemu inozemcu prodati 2500 vreč kave in 500 vreč sladkorja. Na račun kasnejše pošiljave so lopovi prejeli večjo vsoto denarja. Seveda blago niso odposlali, ker ga sploh niso imeli. — Družba je izvršila nenavadno rafiniran trik. Lopovi so kupili 2500 praznih kavinih in 500 sladkornih vreč, napolnili prve z olivnimi pečkami, druge pa s soljo in apnom ter odpreli celo »posiljatev« na parnik »Constantinos«. Popreje so robo zavarovali za polno vrednost kave in sladkorja. Na podlagi potrdilnih listin o transportu blaga so sleparji od inozemca prejeli še nadaljnje predujme. Na ladjo se je vkrcal tudi Stamatase Astras, ki si je izmislil pe-

klenski načrt. S pomočjo mornarja Galitisa je ladjo navrtal in »Constantinos« se je v bližini otoka Halkida potopil, pri čemer so trije mornarji utonili. Galitis in Astras sta odnesla zdravo kožo. Sedaj je postala dvignila zavarovalnino. Med tem so talpa pridelovalci oliv nestrpni in grozili so z ovdabo. V Atenah so postajala tolpi tla prevroča in cela družba z izjemo Mazarahisa je pobegnila v Carigrad. Tudi ta beg ni bil zastoj, kakaj z njimi je pobegnili soprog uglednega grškega trgovca Marija Perdihias, sorodnica ministra Russosa. Ta je imela že dolgo časa ljubavno razmerje z Barzacanom. Rop »Lepe Helene« pa se je obnesel tudi v materialnem oziru, kajti Perdihiasova je svojemu soprogu odnesla različne dragocenosti in gotovino v skupni vrednosti 15 milijonov drahem.

Zna se, da zrak v Carigradu lopovom ni prijal, kakaj nekakega lepega dne so odinili v Constanco. Tu so med grškimi kolonisti našli svoje žrtve. Znali so izbrati zaupanje ljudi in tako je Athides izvalil znanemu trgovcu Sava & Sava 360.000 lei. Med tem so zasnovali nov drzen načrt. Družba je najela veliko tovorno ladjo, na katero je hotela vkrcati 5000 ton »benicina« in hotela to vodo zavarovati; torej sličen proces kot pri »Constantinosu«. Načrt pa ni uspel. Že je družba kovala nove in smeje načrte, ko je nenavaden dogodek prekril račune lopovov.

Barzacanos je z Marijo Perdihias stanoval v Constanca pod imenom Triandifilis. Ko je šel nekake dne v kavarno Grka Constantinisa, ga je ta spoznal, ker sta svojecasno skupaj služila pri vojaki. Barzacanos je trdovratno tajil, da je identičen z osebo, katero meni Grk. Končno pa je priznal, da je Barzacanos. Zadeva pa mu je bila sila neprijetna, odšel je takoj domov ter se isti dan izginil iz Constanca. Kam je odpoval, ne ve nihče. Z njim je pobegnila tudi njegova žena, ki pa se je zopet vrnila v Romunijo. Dne 18. februarja je ponovno izginila iz Constanca. Prijeti Athides noče izdati njenega bivališča. Samote Astras, ki je vedel, da mu je policija za petami, je še pravočasno pobegnil na Angleško. V Constanca sta ostala samo dva člana tolpe, ki sta bila prijeta. Vsega skupaj so lopovi napravili 100 milijonov drahem škode.

* Židje v Palestini. Angleški listi poročajo, da je prišlo lanske leto v Palestino 12.000 Židov. Odšlo jih je 2000. V zadnjem času se preseljujejo tudi premožni Židje.

* Švicarka poklicana na vseučilišče v Moskvi. Vseučilišče v Moskvi je pozvalo gospodično profesorico Lino Stern, docentino na medicinski fakulteti na vseučilišču v Ženevi, na stolicu za fiziologijo. Državni svet v Ženevi se trudi, da bi odžrjal odlično docentnino doma.

* Zborovanje mednarodne zveze za žensko volilno pravico se je vršilo od 24. do 27. februarja v Baslu v Švici. Predsedovala je Miss Corbet-Ashby, podpredsednica je bila Mme Malaterre iz Pariza. Taktica je obširno poročala o delovanju društvene pisarne v Londonu. Razprave so bile zelo živahne, in zveza hoče nadaljevati vsajrno svoje delo v dosegu vseh svojih ciljev.

* Knjižnica v Jeruzalemu. Knjižnica pok. dunajskega vseučiliškega profesorja Teodorja Gomperza je nabavljena za nacionalno knjižnico v Jeruzalemu. Gomperz se je pečal z grško filologijo in filozofijo.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Objava.

Na osnovu odluke Uprave Državnih Monopola MBr. 1455 od 23. februara o. g. nabaviče se putem direktnih ponud 420 kilograma zlatne bronze za cigarete na isporukom franko magacin fabrike Duvana u Sarajevu 200 kg, u Banja-Luci 100 kg, u Travniku 50 kg i u Ljubljani 70 kg. Pozivaju se zainteresovana lica da podnesu ponude sa mustrama najdalje do 25. marta o. g. sa naznačenjem najkraćeg roka isporuke. Cena se može podneti u dinarima i stranoj valuti a pravo učešća imaju domaće i strane firme. Ponuda se ima podneti zapečaćena crvenim voskom, sa taksnom markom od 5 dinara.

Iz kancelarije Uprave Državnih Monopola EM r. 5368 u Beogradu od 25. februara 1922. 636

Sanatorium Dr. R. Szegő

za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija).

Dietno liječenje za debiljanje i krepčenje. Prvorazredni zavod za bolesne na srcu, na ovapnenju žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolesti. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja 22 L

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domaćo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na drbelo

inozemski premog in koks

vsa vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoskovaški in angleški koks za litarne in domaće uporabe, kovaški premog, črni premog in br kete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miškolčeva cesta 15/1.

650

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naš srčnoljubljeni dobri sin, brat, svak in stric, gospod

Viktor Gillich

trgovski poštik

dne 3. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminil. Popreb dragoga rajkega bo v četrti, 5. t. m. ob štirih popoldne iz mrlišnice v drž. bolnici na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. februara 1925.

Žalujoči ostali.

BAD-NAUHEIM

Recesssko državno kupališče na Turovi pri Puchertu am Rijn (Nemčija) Otvorjeno vse leto

Odlčni zdravilni uspehi pri boleznih srca, vnetjem poignenja arterij, revmatizmu v mišicah in okleah, protinu, hrbteničnega moga, ženskih in živčnih boleznih. Različna razvedila, izvrsni koncerti, opera, tenis, golf, strelšče, druzabne vožnje z avtom. Vsi navedeni zdravilni pomočki, lepo prijetno okrevanje. Izborna preskrba velike izbore po primernih cenah. 53 L

Zahtevajte najnovejši prospekt A. 58 od kopališča (Bad- und Kurverwaltung) Bad-Nauheim

19 let

priznane „Larocin“ pilule najsigurneje ozdravijo kapavico (Tripter) — Dobiva se po vseh lekarnah po 20 Din skatija. Po pošti raznošila lekarna Blum, Subotica. 115 L

Pozor, šivilje!

Pislaranje vseh vrst šiviljanje, entljanje in preoblačenje gumb izdele najcenejše in najhitreje 37

BELIHAR I VELEPIČ Ljubljana, 50. Šiška, Kolodvorska ul. 150.

Imam narodaj tež 200 m³ bukovih hlo dov in 1 vagon 634

javorovih hlo dov

Les je prvovrsten.

Prodaja ec

Anton Jakomizl (Kočevje)

J. Stjepušin

= Sisak =

preporuča

najbolje tembur, žice, periture i ostale potrebštine za sve glazbale. 21 L

Robert Smielowski arhitekt 47

in mestni stavbenik

Rimska cesta 2

izrađuje načrte in proračune, prevzema stavbna dela vseh vrst, kakor tudi presojevanja in cenitve vsakovrstnih posestev pod solidnim in naugodnejšim pogoji.

Zidna opeka

od lasne opekarne na Viču, priznana kot najboljša kakovost in od skladišča, Opekarska cesta 18, po najnižji dnevni ceni.

Posk

Instrukcije

iz matematike daje učitelji matematike. — Ponudbe pod »Matematika 655« na upravo »Slovenskega Naroda«. 633

Službe

Sposobnega

potnika iz tekstilne stroje išče za čimprejšnji nastop — Mars d. d. za izdelovanje in prodaja robecev v Zagrebu, Sajmište 55. Reflektanti naj vlože pismene ponudbe s fotografijami. Pogoj je, da morajo dokazati daljšo prakso in da so v Sloveniji. Gorskem kotarju in Liki uvrdeni. 652

Putnika

dobro uvedenog u Sloveniji za štiri nastup traži tvrtka Mars d. d. za izradbu i prodaju rubaca, Zagreb, Sajmište 55. — Ponude sa fotografijom slati na imenovanu tvrtku. 633

Strojnik

(strojni paznik) za diesel stroj, ki je zanesljiv in praktičen — dobi ob prosti preskrbi in stanovanju stalno službo v paromlinu J. Zdravec v Središču ob Dravi. — Ponudbe za zahtevkom plače in prenosom spričeval je prosloviti imenovanemu. 651

Prodaj

Drva za kurjavo (odrezki od žage) — po zmerni ceni — dokler traja zaloga — se dobe pri Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga, Ljubljana Metelkova ulica št. 4. 33 L

Naprodaj

nečaj pohištva in nekaj obleke, vse dobro ohranjeno — prav po ugodni ceni. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 636

Razno

Strojno pletenje Pred Skofijo 1/1 — prevzema v delo vsakovrstne negavice, ka'or tudi podpletanje — Cene solidne. 25 L

Na dobro opoldansko hrano po zmerni ceni se sprejme gospode ali gospodične. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 648

Pozor gospodje! Natančno po meri in moči vam izgotovim obleko kakor tudi obračam stare samo za 600 K. — Vljedno se priporoča Jožef Vodenik, Laverca 15. 649

Knjigovodstva

vpeljuje in revidira ter sestavlja in revidira bilance po lastnih strokovnjakih. — Gospodarska pisarna, družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1, II. nadst. 41/L

Ravnokar so došle

iz svetovnoznane drevnice »Teschendorff« in se dobe vsak dan po najnižjih cenah pri gosp. Ivan Breclniku, Veli'ja Colnarska ulica 21, Ljubljana. 586

»Gon«

nov preizkušen in edino siguran lek proti kapavici (tripier) ter zastarelemu (kroničnemu) triperju ter vnetju mehura. Za popolno ozdravljenje treba šest lončkov. Vsak lonček z navodilom stane 45 Din. — Proizvajala in pošti razposlila tudi na zdravniški predpis lekarna Penić, Zagreb, prešič, Hrvatska 99/T

Ne remičnine

Prodaje se 97 rali zemljišta za kućom. Posjed se nalazi kraj glavne ceste blizu kupatila Slatina 1112 kod Banja Luke i posebnost jo 70 rali zemljišta takodjer u blizini istoj bez kuće. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 653

Posojila

Zdravnik išče posojilo od 400.000 do 600.000 Din za zmerne obresti in proti intabulaciji na realije, ki dajejo popolno varnost. — Ponudbe pod »Zdravnik 637« na upravo »Slovenskega Naroda«. 99/T

OMEGA
To je ura za vse življenje!

RAST LAS ZAJAMUJE „LEDA“
zaštitno zaštiteno sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prhljaju. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, brivnicah ali po povzetju za 100 dinarjev in 10 dinarjev poštne in prevozne tarife. Izdajatelj: Kozmet. laboratorij „LEDA“, Zagreb, Mikulićeva ul. 29 L

Vabilo
na
XXIX. redni občni zbor
Posojilnice za Loški potok, Drago in Travo
reg str. zadruge z neomejeno zavezo v Loškem potoku
ki se bo višil dne 15. marca t. l. ob štirih popoldne
v zadrudni pisarni v Travniku.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva o računskem zaključku za l. 1924.
2. Poročilo nadzorstva o izvršeni reviziji.
3. Predložitev računskega zaključka za leto 1924 v odobrenje.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.
Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pot ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal pravomočno brez ozira na število navzočih zadrudnikov.

ROYAL MAIL LINE
Kr angleška poštna narodna linija — Generalno zastopstvo za krajjevinu S. H. S. Zagreb, Trg. I. št. 17. 2835
Redoviti potniški promet
Hamburg-Cherbourg-Southampton v New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v Južno Ameriko.
— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sannao. —
Odvaja potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu. Kabina tretjega razreda z dvema in štirim posteljami.
Predzastopstva:
Beograd, Karađorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. — Veliki Bečkerik, Kralja Aleksandra ul. 4. — Bitoli, Bulevard Aleksandra 163. Brzjavni naslov za gorj navedena podzastopstva „ROYALMAIL“.
Za Beono, Harogovino, Dalmacijo in Crnogoro:
Srečna Prometna banka v Sarajevu in Gruzu. Brzjavni naslov: „Prometna banka“.
Dopisovanje v vseh jeziki.

Koruzo za krmo, popolnoma suš ter pristne pšenične debele ot oba nudi tvrdka
A & M. ZORMAN, trgovina z moko in žitom, Ljubljana. Stari trg 32. 654

Ustanovljeno 1842. Električni obrat.
Najstarejša pleskarska in črkoslikarska tvrdka v Sloveniji
prevzema pleskanje stavb, nčistva, central h pečl, šeleznih konstrukcij itd. II. **Črkoslikarstvo** na steklo, zid, platno les, pločvino itd. 15 L
Brata Eberl nasl. Martins, Cerne & Comp., družba z o. z.
Ljubljana, Igriška ulica št. 6 (poleg drz. gledališča).

M. KRISTOFIČ - BUČAR, Ljubljana, Stari trg 9 v lastni hiši.
BLUZE ravno došle najnovejšega kroja. 112 T
Cene zmerno. Velika izbira.
OTROŠKE OBLEKICE, PLAŠČKE

Cie. Gle. Transatlantique. - (French Line.)
Havre-Newyork, samo 6 dni čez morje.
Srednjo in južno Ameriko.
Udobne kabine tudi v III. razredu za 2, 4 in 6 oseb, izvrstna hrana z vinom vred. — **Expressparniki: „Paris“ „France“ „de Grasse“**
Vozne listke in tozadovna pojasnila daje
Ivan Kraker
zastopnik v Ljubljani
Kolodvorska ulica 41

??Kdo je praktičen??

Kdor kupi pri meni vse vrste manufakturno blago, fine kamgarne, sukno od najbolje do najcenejše (Din 44—) kvalitete, razne celjre in oks orde, priznana najboljša šifre in krtenino ter vse krojaške potrebštine! — Po že znižanih cenah pri odjemu čez 500 dinarjev 5% popusta! — Krojači popust pri vsaki svoti! — Ostanke po lastni ceni! 627

Podružnica: **IVAN KOS**, Podružnica: **Š I Š K A**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 23. Celovška cesta št. 63. Gorjensko, Srednja vas 2.

Naznanilo.
Vstedi smi svoje soproga, mestnega stavbnika **Romana Treo**, naznanjam p. n. občinstvu, zavodom in vsem dosedanjim cenim naročnikom, da sem jaz prevzela stavbno tvrdko
Viljem Treo
Ljubljana, Gospodarska cesta 10, in Vošnjakova cesta 4
In jo bodem še nadalje vodila pod strokovnjaškim vodstvom pridobljenega si akad. arhitekta in koncesionirnega stavbnika.
Priporočam se vsem cenj. naročnikom, zavodom in p. n. občinstvu, da ostanejo še nadalje moji naročniki in jih zagotavljam, da se bodo tudi odslej vsa stavbna dela izvrševala solidno in strokovnjaško po možno nizkih cenah ter v vsestransko zadovoljstvo.
Z odličnim spoštovanjem
Marija Treo.